

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Brüningova lekcija

Berlin, 9. decembra.

Dr. Brüning se je dolgo obotavljal, a je zato toliko bolj krepko udaril proti hitlerstvu. V zadnjem času se je Hitler sistematično pripravljaval na zadnji udarec proti Brüningu. S svojimi izjavami inozemskim listom in s pomočjo svojih emisarjev je skušal izpodkoptati tla Brüningovi vladi prav v trenutku, ko so v Baslu v teku reparacijska pogajanja, doma pa so ostali njegovi pomočniki napeli vse sile, da zrušijo predvsem zaupanje v Brüningovo osebno. Hitler dobro ve, da se sedanja vlada opira v prvi vrsti na Brüningovo osebnost, ki uživa radi svojih sposobnosti in svoja značaja zaupanje doma in v inozemstvu, in da bi z Brüningom zrušil tudi sedanjo demokratsko vladavino v Nemčiji. Tako je te dni izšla v Hitlerjevih in Hugenbergovih knjižnih založbah cela vrsta Brüningovih življenjepisov, v katerih se sedanji nemški kancler popisuje kot človek brez življenjske cneigije in brez odločnosti, skratka kot omahljivec, ki ga je prelat Kaas, predsednik centra, spraval na površje samo zato, da bi ne imel ob strani močnega tekmečal. Kako so se prevarili Hitlerjevci!

V zadnjem času se je zdelo, da se Brüning res nekoliko preveč obotavlja, tudi demokratski in celo katoliški tisk mu je to očital, toda spravo kompliciranosti in važnosti problemov, ki tarejo današnjo Nemčijo in glede katerih je bilo treba zavzeti jasno stališče, ni mogoče reči, da bi to bilo obotavljanje v slabem pomenu besede; bolj kakor kedaj je bil globok premislek na mestu. Dr. Brüning je s svojim odločnim nastopom proti Hitlerju dal prav svojemu življenjepiscu, ki trdi, da ga je dr. Kaas predlagal za kanclerja. »ker je razkril v njem sintezo misli in dejanja, kakršna se morda najde edino pri državnikih starih Grkov.«

Dr. Brüning je posebno svaril »nemško politiko, naj se ne podaja v kraljestvo iluzij« in naj nikar ne izrablja sedanje stiske nemškega naroda, da bi tirala njegova nejasna čustva v obup in ga skušala zvesti v vabo nedosegljivih smotrov. In te nedosegljive smotre stavlja nemškemu narodu pred oči že leta in leta hitlerjevci, ki mu propovedujejo rešitev iz sedanje stiske s pomočjo enostavne formalne spremembe sedanje vladavine: Zadoštuje, da vržemo demokracijo, pripovedujejo hitlerjevci, in da postavimo na njeno mesto nekakšno tipično germansko diktaturo, ki bo po moralnih zakonih Wotanovega Hackenkreuzu lahko prosto sekala glave nasprotnikom, pa bo vse dobro; za Nemčijo se bodo vrnil zlati čas in nemški narod, to najpopolnejše pleme na svetu, kakor so nedavno ugotovili hitlerjevski zdravniki, bo razbil okove mirovnih pogodb in nato začel zopet izvajati svoj program »Deutschland über alles!«.

Nemški narod se že nekaj let sem vdaja tem iluzijam. Trgovci, ki težko prodaja svoje blago, industrijec, ki so mu zaloge prepolne, intelektualci, ki je brez službe, in delavec, ki nima dela, vse sloji nemškega naroda se čedalje bolj vdajajo neke vrste mističizmu, ki ga propoveduje Hitler, čeprav ta sam jasno nikdar ne pove, kako bo nemški narod rešil iz sedanje gnotne in tudi moralne stiske. Edino ono izzveni iz vseh Hitlerjevih govorov: Francija je vsega kriva, in ako pridemo na vlado, bomo z njo obračunali. To je danes Hitlerjev program. Toda še ta točka njegovega programa ne drži, ko Hitler sam izjavlja inozemskim časnikarjem, da je Nemčija pripravljena plačati ali reparacijske ali zasebne nemške dolge, in ko je na drugi strani prav moratorij reparacij pokazal, da pač niso današnje gospodarske stiske v Nemčiji krive izključno reparacije. Ni izključeno, da bi Hitler, ko bi se priboril do vlade, ne krenil zunanepolitično na isto pot kakor Brüning. Najnovejša zunanja politika Sovjetov, ki vztrajno iščejo na zapadu denarja, nam je tipičen zgled, kako potreba po denarju premagava vse tenkovestnosti političnih in gospodarskih doktrin.

Zamenjava demokratske vladavine v Hitlerjevo diktaturo ne more Nemčiji prinesiti nikake koristi, ker samo formalna sprememba vladnega sistema ne spremeni činiteljev, ki določajo politični in gospodarski položaj današnje Nemčije. Domači problemi, kriza v industriji, bankah in brezposelnost ter zunanji — vprašanje kratkoročnih kreditov in reparacije — se še bolj komplicirajo. Čemu naj si potem naloži nemški narod strahovito breme Hitlerjeve diktature in bratomorno klanje, skoro katero bi moral iti Hitler? »Hitler bi rad kopiral Mussolinija,« izjavja nemški katoliški list, »toda Nemčija ni Italija; nemški narod se ne da vladati z brkami komisijih čevljev hitlerjevskih napadalnih čet!«

S svojim nastopom proti Hitlerju si je dr. Brüning stekel veliko zaslugo za nemški narod. Od inozemstva je zahteval, da tudi z dejanji (znižanjem reparacij in podaljšanjem kratkoročnih kreditov) pokaže svojo solidarnost z nemškim narodom. Nemcem samim pa je jasno povedal, da more edino pot skozi žrtve in premagovanja pripeljati do rešitve. Sam je v neki svoji knjigi zapisal: »Resnico, da spremembe zgolj formalnega značaja nikakor ne prinesejo zboljšanja določene človeške dobe, temveč samopremagovanje, prostovoljna disciplina in poštrevanje, so spoznali samo tisti, ki so doživeli vojno in nje veličine in strahote, a se niso dali po njih zrušiti.« Če bi sodili Nemčijo po njenih najnovejših zunanjih manifestacijah, bi lahko rekli, da je vojna zrušila njeno moralno odpornost. V resnici pa je Nemčija nekaj let po vojni kazala obudovanja vredno kljubovalnost in pravi ponos napram svojim zmagovalcem; iz teh čustev je izvirala čudovita delavnost in poštrevanost nemškega naroda, ki je videl pred seboj določen smoter, da bi se namreč poplačalo dolgove

Delo verifikacijskega odbora

Najbrže bodo vsi mandati potrjeni

Belgrad, 10. decembra. I. Verifikacijski odbor se je sestel danes že ob 9. dopoldne, kjer je nadaljeval s pregledovanjem pritožb, katere so prispele proti posameznim kandidatom.

Snoči je bila na dnevnem redu savska banovina. Mandat Brankovića je bil takoj odobren, ker pritožba ni bila sprejemljiva. Nato je prišla na vrsto drinska banovina, toda samo z nekaj mandati. Komisija je ugotovila nepravilnost pritožb ter je zaporedoma odobrila mandate za tri okraje. Ze pozno snoči so odborniki začeli pretravati mandate v primorski banovini. Diskusija se je nadaljevala še danes dopoldne. Vse pritožbe, ki so bile osporne proti imotskemu, metkovskemu in biogradskemu mandatu, so bile prečitane, kakor jih je verifikacijski odbor dobil, jih pretehtal in vse mandate potrdil. Za primorsko banovino je prišla na vrsto vrbaska banovina. Mandati so bili osporjeni in ključem, mrkonjiškem, petroviškem in čazinskem srezu. Komisija je zavrgla pritožbe, kot neutemeljene in nesprejemljive ter odobrila mandate poslancev navedenih krajev. Verifikacijski odbor je v naslednji debati prisel nazaj na drinsko banovino, kjer se je posebej bavil z volitvami v valjevskem in srebrniškem okraju. Oba mandata sta bila pripoznana za veljavna, ter sta bila soglasno odobrena. Danes popoldne je verifikacijski odbor nadaljeval prešetavanje drinskih mandatov in sicer za kraj Cahnjki, Hojnič in Jadar. Vsi trije mandati so bili soglasno odobreni in pritožbe proti njim zavrnjene. Naposled je prišla na dnevni red drinska banovina, v kateri je bilo med vsemi banovinami največ osporjenih mandatov. Verifikacijski odbor je hitro vršil svoje posle, ker pritožbe niso bile resnega značaja ter osobito niso imele nobene pravne utemeljitve. Zato je verifikacijski odbor zaporedoma odobril mandate za sledeče okraje: andrijeviški, djakoviški, mileševski, pribojski, nevesinjski, šavinski, gataški, nikšički, počanski, plevljanski, zetski in barski. Verifikacijski odbor nadaljuje delo še nočoj in bo tekom jutrišnjega dne začel diskusijo za moravsko in podonavsko banovino. Tudi pritožbe, ki izvirajo iz teh krajev, niso resnega značaja, ker jim manjka pred vsem zakonita podlaga, tako, da se v poslanskih krogih pričakuje, da bodo tudi tam odobreni vsi mandati brez dolgotrajnih debat. Verifikacijski odbor, ki je sestavljen od strokovnjakov, vrši svoje delo z veliko vestnostjo. Narodna skupščina ni zborovala, ker mandati poslancev še niso bili verificirani. Zato pa se je vršila seja kluba poslancev liste predsednika vlade Pere Zivkovića, pod predsedstvom bivšega ministra dr. Juraja Demetrovića. O seji smo prejeli sledeče obvestilo:

Danes ob 10.30 se je vršila seja plenuma poslanskega kluba pod predsedništvom podpredsednika dr. Jura Demetrovića. Ko je bil prečitana zapisnik zadnje seje, se je nadaljevala diskusija o ustanovitvi klubskih pododborov. Diskusije, ki je trajala do 12, so se udeležili sledeči gg.: Arandjel Nikolajević, Milenko Milutinović, Risto Djokić, Mirko Urošević in Alojzij Pavlič.

Govorniki so se v svojih govorih pečali z vprašanjem kmetskih dolgov, kjer so podčrtali potrebo, da se naj možnost ublažitve kmetskih dolgov vzame v najresnejši pretres. Naglašeno je pred vsem, da ti dolgovi niso nastali kot posledica luksuznega zapravljanja, niti radi lahkomisljenega gospodarstva, ampak da v prvi vrsti izvirajo iz tega, ker so zemlje lažni kmetje začeli kupovati tukrat, ko je vladala inflacija in ko so cene za poljske pridelke bile še izredno visoke, javne datjave pa primeroma neznatne. V sled deflacije in padanja cen za kmetijske proizvode, je kmet brez kakšne krivde s svoje strani padel v mučen položaj, ki se je poslužal še radi tega, ker je kmet le zelo težko našel potrebnih kreditov, oziroma jih je dobil le pod zelo neugodnimi pogoji.

Podčrtano je bilo v tej zvezi dejstvo, da se je ustanovila privilegirana agrarna banka, ravno zato, da v tem pogledu pomaga, toda konstatiralo se je, da banka ni dala tistih rezultatov, ki so se od nje pričakovali in do katerih mora ona na vsak način tekom svojega bodočega delovanja priti.

Vprašanje brezposelnega delavstva, ki zavzema vedno širši obseg, je bila posvečena istotako velika pozornost. Izražena je bila želja, da se v pogledu zboljšanja delavskega položaja napravijo potrebni koraki, da se ne bo več dovolilo zapiranje industrijskih obratov brez izrecnega dovoljenja od strani kraljevske vlade.

Na koncu je bilo predloženo, da se osnujejo štirje klubski pododbori in sicer: gospodarski, finančni, socialni in prosvetni. Gospodarski odbor naj bi proučeval vsa gospodarska vprašanja, ki spadajo v delokrog gospodarskih ministrov, pred vsem bi pa se posvetila večja pozornost vprašanjem, ki se nanašajo na krizo našega kmeta. Finančni odbor bi se posvetil vprašanjem državnih dohodkov in izdatkov, medtem, ko bi se socialni pododbor brigal za vprašanje socialnega zakonodajstva, brezposelnosti delavcev, narodnega zdravstva in prehrane pasivnih krajev. Prosvetna akcija bo preučevala vse probleme, ki so v zvezi z duševno in telesno vzgojo mladine vsega našega naroda. Vsek pododbor bo imel 21 članov, le gospodarski jih bo štel 31. (»Pravda.«)

Sestava klubovih sekcij

Belgrad, 10. dec. Danes popoldne ob pol 6 je plenum poslanskega kluba nadaljeval dopoldansko sejo. Na dnevnem redu je bila izvolitev članov za posamezne klubske pododbore. Sekcije so sestavljene na sledeči način:

Finančna sekcija: Gavrilović Oto, Grubanović Milan, Dobrović Milan, Ivančević Mihajlo, Isaković Milivoj, Jeličić Božo, Kadić Husein, dr. Stjepan Konžević, dr. Anton Krejčić, Milutin Krstić, Bogoljub Kujundžić, dr. Ante Kunecović, Franc Markić, Anton Mastrović, Ivan Mohorić, Arandjel Nikodijević, Viktor Pogačnik, dr. Svetislav Popović, dr. Gavra Sekulić, Miloje Sokić, Nikola Stojković, dr. Niko Subotić, Trpković Staura, Arzen Fotirić in Stjepan Sifarin.

Gospodarska sekcija: Branko Avramović, Rade Brušlja, Todor Dimitrović-Hadžić, Risto Djokić, Boško Veljković, dr. Velizar Janković, Dobroslav Jovičić, dr. Marko Kožulji, dr. Miorad Kostić, dr. Lazar Kuzmanović, Zivojin Lukić, Stjepan Maksimović, Milorad Marković, dr. Milan Nešković, Milovan Milošević, Franjo Pahernik, Nedeljko Praljak, Ivan Radić, dr. Toša Rajić, Radenko Karančević, Aleksander Simović, Milutin Stanojević, Todor Tonić, Milan Topalović, Vasilije Trbić, Ivan Urek, Sergij Urukala, dr. Dragoslav Hanžek, Svetislav Hadžera, Nikola Hribar, Anton Cerar, Tihomir Šajković, Ferdo Segar, Vladimir Siljegović in dr. Gjuro Surmin.

Socialna sekcija: dr. Branko Barač, Joso Vasinčić, dr. Milovan Grba, Zivko Danajlović, Mihajlo Gjurjić, Dušan Zivanović, Dušan Ivančević, dr. Dragoljub Jevremović, Andrija Jovan, dr. Nikola Kešeljević, Sukrija Kurtović, Dragiša Leovac, dr. Vojislav Miletić, Vladimir Miletić, dr. Branko Nikolić, Alojzij Pavlič, Milan Popović, Ivan Prekorek, dr. Julijan Rohrbacher, dr. Gavril Šzanto, dr. Vladimir Stanešić, dr. Miloslav Stojadinović, dr. Milan Stojković, Hazim Čohadžić.

Prosvetna sekcija: Josip Antunović, Salih Baljić, Janko Barle, dr. Stjepan Vasić, Milan Božić, dr. Oto Gavrandžić, Veljko Trijača, Čedomir Zaharić, Milutin Jelić, Milutin Jevtić, Andro Kujundžić, dr. Filip Lazarević, dr. Svetislav Mihajlović, dr. Fedor Nikić, Dobrorad Parabucki, Marko Petrović, Dimitrije Popović, dr. Stane Rape, dr. Tomo Smiljančić, Josip Kraljić, Milan Stjepanović, Gjorgje Djirić, dr. Stjepan Djirić in Milan Djušković.

Seja je bila zaključena okrog 18.25. Prihodnja seja bo sklicana pisмено.

Francoska interpelacija radi posojil

Laval zagovarja madžarsko posojilo - CSR dobi 500 milj. frankov

Pariz, 10. dec. tg. Ministrski predsednik Laval je danes v finančnem odboru branil vlado proti očitkom, da je dovolila posojilo vzhodnim državam brez vednosti parlamenta. Seja je bila strogo tajna in uradni komunikacije o seji je zelo pomanjkljiv. Laval je izjavil, da je bilo posojilo za Madžarsko čisto politično posojilo, ker je grof Bethlen zavzel zelo korektno in čvrsto stališče v zadevi Anschlusa. Madžarski je treba pomagati, ker je nosilni steber ravnotežja v Srednji Evropi. Sedaj se vršijo pogajanja s Českoslovaško za posojilo 500 milj. frankov. Laval je trdno odločil dati to posojilo temu zavezniku in obenem vodilni državi Male antante. — Nato je trdil socialist Auriol, da Madžarski dani kredit sploh ni prisel na Madžarsko, temveč v blaginje Union Parisienne in v blaginje Schneider-Creuzotovih tovarn. Schneider-Creuzot, ki je nadzorstveni svetnik Union Parisienne in ima večino škodovih delnic, je pridobil v zadnjem letu velik paket delnic madžarske splošne Kreditne banke, katere pa zopet kontrolira vso madžarsko oboroževalno industrijo. Madžarski dani kredit 354 milj. frankov ni nič drugega, kakor rediskontacija menic madžarskega vojnega ministrstva. Auriol je vprašal, ali si je dala francoska vlada to madžarsko posojilo zamajčiti po Union Parisienne, ali po Schneider-Creuzotu. Laval na to ni odgovoril, temveč je razpravljal o podrobnih akcijah za Banque Nationale des Credits in Banque du Alsac et Lorraine. Država je v obeh primerih krita z zadostnimi bančnimi jamstvi. Končno je še trdil Laval, da je bančna kriza v Franciji posledica inozemskih vplivov. Ne bo se treba čuditi, če bo Laval nekega dne kot notranji minister odredil kazensko postopanje proti takemu žalostnemu ustvarjanju razpoloženja.

Belgrad, 10. dec. I. »Pravda« piše, da se je Laval dotaknil v svojem govoru tudi posojila, ki je bilo dovoljeno Jugoslaviji, in sicer v iznosu 250 milijonov frankov. Laval je zagotovil poslancem,

in izpolnilo obveze mirovnih pogodb, da bi tako Nemčija čimprej dobila popolno svobodo. Prav za sluga Hitlerja, ki stalno propoveduje, da so današnje stiske krivi samo drugi, je, da se v zadnjem času polasta nemškega naroda velika malodušnost. Dr. Brüning si je nadel silno težko nalogo, da bi nemškemu narodu zopet privzgojil poštrevanost in vztrajnost, ti edini lastnosti, ki vodita gotovo do uspeha.

Dr. Brüningu bodo hvaležni ne samo prijatelji demokracije v Nemčiji, temveč tudi drugod po svetu, za njegovo delo za ohranitev demokracije. Saj je s svojo napovedjo borbe proti Hitlerju pokazal, da nikakor ni res, da mora v Evropi najmočnejši zavladati era fašizma, ki jo Hitler s pomočjo očeta fašizma tako vztrajno pripravlja.

tako ugotavlja »Pravda«, da je to posojilo zavarovano z ogromnim naravnim bogactvom kraljevine Jugoslavije, razen tega pa je Jugoslavija nudila Franciji druge, zelo resne garancije, in to ravno v pogledu obdržanja zlate valutne podlage, ter s tem, da je obljubila, da bo čbvarovala svoje proračunsko ravnotežje.

Agrarna konferenca v Sofiji

Udeleženi je 6 držav

Sofija, 10. dec. tg. Danes dopoldne je bila v Sofiji otvorena konferenca srednjeevropskih in vzhodno-evropskih agrarnih držav. Bolgarsko zastopata kmetijski minister Gičev in trgovinski minister Petrov. Poljsko zastopa kmetijski minister Polczinski, Rumunijo kmetijski minister Sisesti, Madžarsko drž. tajnik Karl Mayr, Českoslovaško kmetijski šef Pazdverka in Jugoslavijo kmetijski šef Stojković. Za predsednika je bil izvoljen Gičev, za podpredsednika pa šefi delegacij. Imenovani so bili trije odbori in sicer za organizacijska vprašanja, za agrarne kredite in izvoz živil ter za ustanovitev stalnega publikacijskega organa. Glavna naloga konference je osnovanje podlage za skupno postopanje poljedelskih držav pri mednarodnih gospodarskih konferencah, ki bodo prihodne leto. Kot zastopnika Zveze Narodov sta prisotna tajnik gospodarskega odbora Baumont in član mednarodnega agrarnega inštituta v Rimu Pawlowsky.

Otvorilni govor je imel bolgarski ministrski predsednik Mušanov, ki je izjavil, da ta kon-

ferenca dokazuje, da bi razdvajajoča konkurenca morala še bolj pomnožiti težkoče agrarnih držav. Med agrarnimi državami obstoja interesna skupnost, kako najti izhod iz posebno težkega položaja, ki nastaja za agrarne države z baisse poljedelskih produktov. Najvažnejši problemi so znižanje produkcijskih stroškov z boljšo organizacijo in omogočenje cenenih in dolgoročnih kreditov ter zagotovitev stalnih prodajnih trgov. Dober uspeh konference bo mnogo pripomogel za stabilizacijo. Države, ki se udeležujejo konference, ne zasledujejo nobenih ciljev, ki bi mogli škodovati drugim, ker je gospodarska skupnost danes tako močna, da mora vsako zboljšanje položaja agrarnih držav in povečanje njihove plačilne zmoglosti tudi ugodno učinkovati na industrijske države. Težke naloge te konference so še bolj otežkočene po zadnjih odredbah raznih držav, ki hočejo okrepite svoje protekcijske sisteme. Jutri in pojutrišnjem bo konferenca delovala v komisijah, v nedeljo pa bo zaključena javna seja.

Japonska se je udala na pritisk Amerike

Pariz, 10. dec. AA. Danes ob 11.40 se je Svet Zveze narodov sestel na zasebno sejo. Japonski delegat, ki ga je Svet pozval na sejo, je izjavil, da je dobil navodila iz Tokija, naj sprejme resolucijo in predsednikov komentar s to rezervo, da bi Japonska podala svojo deklaracijo o vprašanju razbojništva v Mandžuriji.

Po nastali debati je Svet izrazil željo, naj bi se v japonskem besedilu napravile nekatere izpremembe. Sporazum se je dosegel na tej podlagi, da Japonci pristanejo na besedilo resolucije Sveta ZN, nato pa izrazijo potrebo, da se razbojništvo v Mandžuriji iztrebi.

Japoncem je odgovoril v imenu Sveta ZN lord Cecil. Nato so govorili drugi člani Sveta ZN, zlasti zastopniki Južno Amerike, ki so izrazili svoje pridržke o postopku Sveta ZN v kitajsko-japon-

skem sporu, ki da je brez precedenta. V sklepnem govoru je nato predsednik Briand pozval ves svet, naj spoštuje mir in obstoječe pogodbe.

Washington, 10. dec. Z. Republikanski zastopnik Hull je predal senatu predlog, v katerem zahteva proglašitev bojkota nad onimi državami, ki bi kršile Kelloggov pakt in na ta način vršile agresivno kampanjo. Ta predlog je predvsem naperjen proti Japonci.

London, 10. dec. tg. Radi ogromnih demonstracij 50.000 študentov je bilo v Šangaju proglašeno vojno stanje. Študenti so ogorčeni radi ne-sposobnosti kitajske vlade, ki ne zna spoditi Japonce iz Mandžurije. Zasedli so upravno palačo in preprečili promet na železnicah s sabotažo. Politika je bila proti njim brez moči. Študenti propagirajo generalno stavko.

Republika in cerkev v Španiji

Barcelona, decembra.

V tri smeri je namerila španska republika ob svojem nastopu svoje kopje: proti monarhiji, ki je pokazala presenetljivo malo odpora, ker se pač ni mogla preveč zanašati na armado; proti armadi, ki je bila po političnih homotijah popolnoma razrvana in brez discipline; slednjič proti cerkvi. Tu je zadela na skalo.

Cerkev se je v neposredni dobi po prevratu skrbno izogibala vsakega vmešavanja v politične dogodke in se v nobeni obliki ni vezala s kako določeno državnim obliko. Na ljubo socialnemu miru je hotela preprečiti vsako nadaljnjo poostreitev; zato so potekla celo nezasišana nasilja nad samostani, za katera je bila nedvomno odgovorna vlada, brez posebno ostrih protestov. Če je pa pokazala Sv. stolica potem tudi spricho neodpustnih posegov državne oblasti v avtoriteto duhovnih do. stojanstvenikov, kakor n. pr. španskega primasa in kardinala nadškofa v Toledu ali škofa v Vitoriji — na prvi pogled presenetljivo popustljivost, potem se je zgodilo to vsekakor le v pričakovanju, da bo španska ustavodajna skupščina zato dala izraz za svojem priznanju nasproti cerkvi v členih nove ustave, s katerimi bo uredila pravice cerkve. Ko se to ni zgodilo, sta edina meščanska zastopnika takratne republikanske vlade — ministri predsednik Alcala Zamora in notranji minister Maura, ki sta se bila v tem pogledu po vsej priliki prenašljivo obvezala, izjavila posledice, ker drugače pač nista mogla, in izstopila iz vlade. Vsekar Zamora tudi druge svoje obljube ni držal, ki jo je dal ob svojem odstopu, da se bo namreč osebno postavil na čelo političnemu gibanju za brezpogojno izpremembo ustave; premislil si je, kakor hitro se mu je posmehljala nada, da bo v prihodnje ipak izvoljen za predsednika republike.

Na vsak način se je izvršila po tistem znamenitem glasovanju v noči od 13. na 14. oktobra v dotedanji taktiki tistih elementov v Španiji, ki jim je ohranitev cerkvene avtoritete več nego goli politični boj za socialne in gospodarske koristi, vidna izprememba. Spoznali so, kako nevarnost preti, ako se ne postavijo v bran. Pri tem ni toliko odločala nameravana ločitev cerkve od države, pač pa uzakonjena brezpravnost vseh verskih kongregacij, katerih lastnina je enostavno izpostavljena samovolji vsake bodoče vlade. Prav posebno pa je vznemirila kler odtegnitev učnega dovoljenja vsem pripadnikom duhovskega stanu, to pa tembolj, ker ni niti približno zadostno preskrbljeno za druge šole in še manj za sposobne učne moči. Parlamentarna manjšina skrajnega desnega krila sicer ni odložila mandatov, pač pa je v izraz svojega protesta sklenila, da se v bodoče ne udeležijo več nobene razprave o ustavi. Seveda je to ukrep, ki bi imel zmisel in pravi učinek šele tedaj, če bi se istočasno začela propaganda za izsiljenje ustavne reforme. In res ni več mogoče dvomiti o tem, da je gibanje, ki ima ta cilj, že v teku.

Poslancev, ki so izvedli secesijo, je približno stiriideset. Med njimi sta razmeroma najmočnejši skupini agrarici, ki štejejo 19 poslancev (večinoma iz Stare Kastilije) in 15 katoliških Baskov. Odločitev so izsilili ravno Baski. To je iberško plemo, ki nima nikakih plemenskih zvez z ostalo Španijo in je posebno zraslo z versko tradicijo. V tem pirenjskem obsejnim pasu so imeli svoj izhod že dvakrat krvavi meščanski boji.

Pobuda, da se da temu gibanju, ki je šele v

prvem razvoju, za uspeh potrebno udarno moč, pa izvira iz skupine, ki je dobila pri volitvah samo dva poslanca: to je Nacionalna akcija (Accion Nacional). Vendar se ne bomo motili, ako jo smatramo za jedro prihodnje katoliške ljudske stranke po zgledu nemškega Centroma. Ta stranka bo potegnila nase meščanske elemente, ki jih je republika razočarala. Njene vrste bo pomnožilo tudi ženstvo, kakor hitro stopi v veljavo sklenjena ženska volilna pravica.

Prvi splošni nastop vseh nasprotnikov sedanega proticerkvenega režima je bil dne 8. novembra v Valenciji (Stara Kastilija) sklican ljudski shod, katerega se je udeležilo nad 25.000 ljudi, od tega več tisoč žensk, ki se niso strahle utrudljivosti in nevarnega potovanja iz najoddaljenejših krajev. Dasi so socialisti in sindikalisti izzvali izgrede, ki so deloma krvavo potekali, in dali s tem vladi dobrodošlo pretežno, da je do nadaljnjega prepovedala vse podobne prireditve, je bil to vendarle prvi poizkus, ki je nad vse pričakovanje uspel.

V Madridu in po drugih večjih mestih se v enak namen prirejajo shodi v zaprtih prostorih, ki so dostopni le proti izkazu s posebno vstopnico. Vse vladne ovire teh shodov ne morejo ustaviti. Za predavanje vseučiliškega profesorja v Salamanki, Gila Roblesa, ki je v zadnjem času ponovno nastopil v obrambo cerkve, je zahtevalo vstopnice nad 12.000 oseb, dasi je bilo v dvorani prostora komaj za peti del te množice.

Z monarhijo in armado je torej španska republika brez posebnega truda opravila. Toda cerkev je sila, s katero se mora sporazumeti, ako noče tvegati popularnosti, ki je tako krvavo potrebuje. Kajti doseadanega molka španski mož in žena, ki se le počasi dramijo iz svoje brezbriznosti, ni smeli napačno tolmačiti in ne pozabiti, da so čustveni momenti v Španiji bolj nego kje drugod imponabilnejši, s katerimi je treba računati.

Zamora - predsednik španske republike

Madrid, 10. dec. tg. Danes zvečer je bil Alcala Zamora izvoljen za predsednika španske republike. Pri volitvi je bilo od 466 poslancev prisotnih samo 410 poslancev. Od teh je glasovalo 382 za Zamoro, 35 je bilo oddanih praznih glasovnic, 13 glasov pa je bilo razcepilnih. Po izvolitvi so vsi ministri skupno odšli v privatno stanovanje Zamore, da mu oficijelno sporočijo izid volitev.

Zaleski v Londonu

Političen pomen

Varšava, 10. dec. tg. Glede obiska Zaleskega v Angliji izjavljajo vladni listi, da je bil namen njegovega pola ta, da bi vplival na Anglijo v smislu poljskega stališča o razorožitvi in varnosti. Če tudi ne pričakujejo temeljite izpremembe angleškega stališča, upajo vendar na gotovo nevtralnost stališče Anglije glede poljskih želj. Poljska zahteva pred razorožitvijo, da se zavaruje nasproti svojim sosedam.

London, 10. dec. Z. Poljski zunanji minister Zaleski je prispel snoči v London. Danes je obiskal zunanjega ministra Simona, sestal pa se bo tudi z ministrom Runcimanom in Chamberlainom. Na sestanku z angleškimi državniki bo razpravljal o vseh aktualnih mednarodnih vprašanjih, v prvi vrsti o razorožitvenem vprašanju in vprašanju finančnega in ekonomskega sodelovanja za pobija-

nje obstoječe ekonomske depresije. Zaleski bo informiral predstavnike britanske vlade tudi o pogajanjih, ki se vodijo za zaključitev pakta o nenapadanju med Poljsko in Sovjetsko Rusijo, kakor tudi o nekaterih drugih vprašanjih, ki se tičejo poljsko-nemških odnosov. Ker je bilo potovanje Zaleskega v London že napovedano pred uvedbo novih angleških carin, se izključuje, da bi bil to glavni cilj potovanja poljskega državnika v London.

London, 10. dec. Z. Poljski minister Zaleski je prispel večeraj v London in se je danes sestel z MacDonaldom. Nato je obiskal tudi Simona in francoskega poslanika v Londonu. Danes zvečer priredi angleški zunanji minister Simon banket na čast Zaleskemu. Jutri bo Zaleski sprejet v avdienco pri kralju. Iz Londona bo odpotoval v soboto dopoldne.

Tarifa za tokomere

Belgrad, 10. decembra. AA. Na podlagi čl. 5 zakona o osrednji upravi za mere in dragocene kovine je minister za trgovino in industrijo v sporazumu s finančnim ministrom predpislal tarifo o pobiranju žigovine in ostalih pristojbin za dela, ki jih vrši osrednja uprava za mere in dragocene kovine.

Po tej tarifi znašajo osnovne tarifne postavke za tokomere z dvema žicama do napetosti 120 voltov od 15 do 400 Din.

Za tokomere s tremi žicami se povisajo tarifne postavke za 30 odstotkov, za tokomere s 4 žicami pa za 50 odstotkov.

Za napetosti, ki so višje od 125 voltov vsakega voda ali faze, se te postavke povisajo za 10 odstotkov do 400 odstotkov.

Za periodičnost izpod 42 period ali nad 60 period se plača za vsak tokomer se po 20 Din. Za tokomere s transformatorjem se plača za 50 odstotkov večja žigovina kakor je sicer določena za dotični tokomer. Za tokomere dvojne tarife se plača za 50 odstotkov večja žigovina.

Za merila in meritvene naprave, ki se predložijo v svrhu preiskave sistema, se pobirajo tele pristojbine:

Za merila in meritvene naprave za merjenje dolžine, debeline, vlotosti in teže 200 Din, za dopolnilno preizkušnjo sistema 100 Din.

Za merila za merjenje površin v geodetske, strojne in podobne svrhe 200 Din, za dopolnilno preizkušnjo sistema 100 Din.

Za merila za merjenje površin v industrijske svrhe 400 Din, za dopolnilno preizkušnjo sistema 200 Din.

Za prečne tehtnice, tehtnice s skodelicami in mostne tehtnice 300 Din, za dopolnilno preizkušnjo sistema pa 150 Din. — Za ostale konstrukcije tehtnice 600 Din, za dopolnilno preizkušnjo sistema pa 300 Din.

Za taksametre 1000 Din, za dopolnilno preizkušnjo sistema pa 500 Din.

Za tokomere 1500 Din, za dopolnilno preizkušnjo sistema pa 750 Din.

Za overovljenje aparatov za kubiranje (votle mere) se bo pobiralo:

do 100 litrov Din 100.—, čez 100 do 400 litrov Din 200.—, čez 400 do 600 litrov Din 250.—, čez 600 do 800 litrov Din 300.—, čez 1000 litrov Din 50.— za vsakih polnih ali začelih 100 litrov.

Za kemične analize zlitin zlata, srebra in platine:

za analize zlatih zlitin po Din 50.—, srebrnih po Din 20.— in za platinove po Din 100.—.

Kadar stranke žele, da bi se overovljenje naprav, preizkušnja sistema njihovih meril itd. izvršile zunaj prostorov Osrednje uprave za mere, so dolžne obrniti se s pismeno prošnjo na Osrednjo upravo in dati preizkuševalcu brezplačno na razpolago primerne prostore, potrebno oprežbo in splot vse, kar je potrebno za preizkuševanje.

Tarifa predvideva pri pregledu in žigosanju tokomerov, če se tok uporablja v podjetjih in ustanovah, ki so last banovin, mest ali občin, popust 10, 30 ali 50%.

Brüningova odločnost

Volitve predsednika

Berlin, 10. dec. tg. Državni kanceler dr. Brüning je dal danes zvečer zastopnikom inozemskih listov izjavo o političnem položaju in o novih zaslišnih naredbah. Izjavil je: »V inozemstvu se je spricho intenzivjeval v zadnjih tednih (misli je na narodne socialiste) ustvarilo napačno pojmovanje o položaju v Nemčiji.« Kanceler izjavlja še enkrat, da bo vlada na vsak način uporabljala vsa ustavna sredstva, če bi kdo nastopil nelegalno pot. Vajeti so trdno v rokah vlade. Če so v inozemstvu v skrbeh radi naraščanja narodnosocialističnega gibanja v Nemčiji, bi inozemske vlade same lahko pripomogle k temu, da se odvrne nevarnost narodnega socializma v Nemčiji, če bodo Nemčiji pomagale tako, kakor je to tudi potrebno s človeškega stališča. Glede zaslišnih naredb je izjavil: »Če bo svetovna kriza napredovala na dosedanji način, potem pa gotovo Nemčija ne bo ostala edina država, ki je segla po takih sredstvih.« Glede reparacijskega vprašanja je navajal: »Če Nemčija ne bo dobila nobenega posojila več in se bodo morale plačevati reparacije s presežki blaga, potem bodo reparacije bodisi zmešale svetovno gospodarstvo ali pa se bodo plačila sama izkazala kot nemogoča. Upati pa je, da se bo svetovno gospodarstvo odločilo za velikopotezno rešitev in da bo bodoča mednarodna reparacijska konferenca sklepala v smislu nemških predlogov.«

Dunaj, 10. dec. AA. Listi poročajo, da bo Hitler potoval preko Inomosta v Italijo še ta teden. Avstrijska vlada je dovolila Hitlerju potovanje preko Inomosta pod pogojem, da ne bo zapustil postaje in da ne bo odšel v mesto. Policiji bo na ta način mnogo lažje vzdržati red na postaji, kakor pa v mestu, kjer bi lahko bile demonstracije za ali pa tudi proti Hitlerju.

Hitler gre v Italijo

Znižani nemški proračun

Berlin, 10. dec. tg. Državni finančni minister Dietrich je danes v proračunskem odboru pojasnil stanje proračuna in ugotovil, da Nemčija od novembra lanskega leti ni najela niti enega pšeniga doma ali v tujini, da lahko brez zadržka izpolnjuje svoje obveznosti glede odplačevanja obresti in da se bodo državne finance, četudi z velikimi težočami lahko vzdržale. Proračun za leto 1931, znaša 9.3 milijarde, dočim so izdatki lanskega leta znašali še 11.9 milijarde.

Berlin, 10. dec. tg. Jutri dopoldne se začne v nemški državni banki moratorijska konferenca nemških in inozemskih bankirjev. Ameriški udeleženci so že dospeli v Berlin pod vodstvom direktorja Chase National Banke Wiggina.

Komisar za znižanje cen

Berlin, 10. dec. tg. Novoimenovani državni komisar za znižanje cen je že začel poslati. Kršitve naredb se bodo kaznovala z zaporom ali z globami, razven tega pa se bodo dotični obrati zatvorili. V

vseh izložbah, na trgih in v pouličnem prometu mora imeti vsako blago natančno vidno zapisano ceno.

Ugodne posledice

Newyork, 10. dec. Z. Pod vtisom Brüningovega govora se je popravila nemška marka na newyorški borzi za 14 centov. Tudi nemški papirji imajo čvrsto tendenco. Industrijska in komunalna posojila so poskočila za 1 do 2 točki.

Poboji v Berlinu

Berlin, 10. dec. tg. Takoj prvi dan božičnega premirja, ki ga je proklamirala vlada, je prišlo v Berlinu-Charlottenburgu do krvavega boja med komunisti in narodnimi socialisti. Oddanih je bilo več strelcov. Trije komunisti so bili nevarno ranjeni, eden od njih je med prevozom v bolnišnico umrl. Skoro istočasno je prišlo v severovzhodnem delu Berlina do streljanja med narodnimi socialisti in komunisti. Okoli 20 komunistov je napadlo tri narodne socialiste, ki so vsi trije ranjeni.

Napredovanje pri železnici

Belgrad, 10. decembra. I. Pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani sta napredovala v 3 položajno skupino v I. razr. načelnika Aleksander Fatur in Anton Dolinšek, v 4. položajno skup. I. razr. svetnika Rudolfa Kavčič in Josip Turba, v 5. pol. skup. svetniki Avguštin Ludvik, Alojzij Baša, Lambert Budan, Karel Stefan, Alojzij Potočnik, Adolf Baliga, Ivan Suhadolnik, Egon Dancig, Franc Dobravec, Anton Brumen, Zeljko Jeglič, Ciril Peteržil, Zemlja Franc, Anton Petrovič, Anton Mauri, Janez Leben, Anton Osvald, Franc Sedlak in Albin Adlešič; v 6. pol. skup. poverjeniki: Ignac Vidic, Stanko Šubic, Karel Senčar, Ivan Gliha, Pavel Trenčič; višji kontrolorji: Karel Zilič, Alojzij Plantan, Ivan Kitak, Rafael Ogrin, Francšek Sircelj, Karel Sircelj, Hilarij Lavrenčič, Franc Zekar; v 6. polož. skup. višji pristavi: Stan-ko Toplak, Emerik Vacak, Marko Zupančič, Edmund Sila, Alojzij Cernač, Josip Brajncič, Miroslav Hren, Ivan Kržar, Ciril Vrančič, Jožef Hlebec, Martin Križan, Josip Lavrič, Viktor Kavčič, Ferdinand Žužek, Franc Majer, Leon, Petek, Ivan Lovrin, Izidor Sršen, Adalbert Krulej, Friderik Fettich-Frankheim, Franc Privšek, Franc Brandner, Božidar Gajšek, Srečko Razpotnik, Peter Magajna, Franc Lovrenc, Ciril Lazar, Jurij Volga, Ivan Bregant, Albin Veber, Oskar Mislej, Emerik Knebel, Pavle Debeljak, Hinko Sircelj, Avguštin Amaliet, Ivan Dancig, Milan Deissinger, Ciril Ponikvar, Franc Srebot, Rudolf Sikor, Ciril Osana, Matija Campa in Leon Struna.

Pri glavnem ravnanstvu drž. železnic so napredovali: v 4. pol. skup. II. razr. višja svetnika Josip Dolinar in Franjo Podbregar. V 5. pol. skup. so napredovali višji tajniki Josip Zajc, Stanko Tominec, Franc Gregorič in Rudolf Muha. V 7. pol. skup. kontrolorji: Josip Solaja, Josip Serijak in Ljudmila Vrstavšek.

Pri glavnem ravnanstvu drž. žel. v Zagrebu je napredoval v 4. pol. skup. I. razr. višji svetnik Milan Šiba, v 4. pol. skup. II. razr. svetnik Anton Hvala, v 5. pol. skup. svetniki Milan Medved, Božidar Robin in Josip Peternel. V 6. pol. skup. so napredovali višji kontrolorji Rudolf Majš, Andrej Caplar, Josip Frölich, Ludvig Denk, Franjo Brecljnik, Martin Figa in Franc Bergant. V 7. pol. skup. kontrolorji Josip Beker. V 8. pol. skup. Aleksander Kolenc, Ludvik Sicej, Miklavž Kos, Ivan Belanič in Janez Ponedeljek.

Spomina Ivana Cankarja

Ljubljana, 10. decembra.

Slovenska kulturna javnost se je nočjo na lep in spominu Ivana Cankarja vreden način oddolžila geniju ob trinaesti obletnici njegove smrti. V do dobra napolnjenem dramskem gledališču se je nočjo vršila spominška predstava Cankarjeve idejne in simbolične ter še vedno aktualne drame »Kralj na Belajnovici«.

Pred predstavo je imel mladi naš književnik in častnik g. L. Mrzel (Frigid) idejno globok govor o vrednosti in pomenu Cankarja ter njegovega dela za slovensko javno življenje. Govornik je izjavil med drugim: »Kaj naj se reče biti pokopan za človeka, čigar vse življenje je bilo en sam silen, uporen plamen od zemlje do neba in ki je slednjo kapljo krvi iz svojega sreča potočil samo za razodelje in vstajenje vsega, kar je resničnega v človeku, v narodu in v družbi in kar sta od nekaj dušila k tlom nasilje in laž. Spominjati se Cankarjeve smrti, se reče samo, pokloniti se njegovemu življenju in njegovemu velikemu delu, pokloniti se večnemu, živemu človeku, ki je nekoč bil in ki se še danes nenehoma z nami vred bori za vse, za kar se moramo bitt.«

Za svoj, v lep slovenščini in pesniškem slogu podani govor je žel g. Mrzel prisrčno odobranje. Kantorja je v dramo igral Lekar, Maks Debevec, Nino Saričeva, župnika Cesar, Krca Krolj. Delo je v Debevečevi režiji ponovno želo velk uspeh in dober sprejem pri občini.

Nobelova nagrada za mir

Oslo, 10. decembra. AA. Danes ob 13. se je vršila seja odbora za podelitev Nobelove nagrade za mir. Seja je bila v Nobelovem inštitutu. Udeležili so se je vsi odličniki, predvsem kralj, prestolonaslednik, ministri, člani diplomatskega zbora, razni učenjaki itd.

Univ. prof. Frederik Stang, predsednik odbora za podeljevanje Nobelovih nagrad, je med splošnim pritrjevanjem razglasil, da se letošnja nagrada za mir podeli ex tequo Jani Addamsovi in Nicholasu Murrayu Buttlerju.

Po razglasitvi je imel govor g. Halfad, prof. zgodovine na univerzi, ki je opisal delo, ki ga je storila Američanka Jane Addams za tamkajšnje delavske sloje in naglasil požrtvovalnost in vneto, ki jo je pokazal nagradjenec Buttler pri delu za Kelloggov pakt.

40urni tednik

Zeneva, 10. dec. AA. Odbor za brezposelnost je po nalogu mednarodnega urada za delo sestavil in sprejel načrt resolucije, s katero zahteva odločno mednarodno akcijo proti brezposelnosti in velika javna dela. Odbor zagovarja v tej zvezi 40-urni tednik.

Delavstvo se hoče braniti

Jeseniški kovinarji proti odpustu

Jesenice, 10. dec.

Kakor je bilo pričakovati, je Kranjska industrijska družba odpovedala delo svojim 2000 delavcem na Jesenicah, Javorniku in na Dobravi. Odpovedni rok je 14 dni in bodo tako delavci na cesti 24. decembra neposredno pred božičem. V službi so ostali le oni, ki so potrebni za čuvanje tovarniških naprav.

Ljubljana, 10. dec.

Odpust delavstva, zaposlenega pri Kranjski industrijski družbi, je izzval med vsem delavstvom v Sloveniji veliko vznemirjenje. Najbolj razburjeno je, umevno, kovinarsko delavstvo, ker ta odpoved zanaša v njihove vrste veliko brezposelnost ter bo neposredno prizadeto tudi delavstvo v drugih tovarnah kovinske industrije. Delavstvo pripravlja

sedaj veliko protestno akcijo proti temu odpustu na Jesenicah.

Delavske organizacije kovinarjev so na delu, da organizirajo celo vrsto protestnih shodov, na katerih hočejo opozoriti vlado na usodepolne posledice, ako se odpust izvede. Že prihodnjo nedeljo bo delavstvo na več zborovanjih razpravljalo in protestiralo proti temu odpustu. Največje zborovanje pa bo dne 19. in 20. t. m. na Jesenicah, kjer bodo zborovali zastopniki kovinarjev iz vse Slovenije in vse jeseniško delavstvo. Na tem zborovanju bodo delavci razpravljali o odpustu ter o sredstvih, s katerimi bi poskušali pripraviti Kranj. industrijsko družbo, da svojo odpoved prekliče, vlado pa opozore na obupen položaj jeseniškega delavstva.

Delavstvo, ki je po teh odpustih resnično zelo hudo prizadeto, pa pozivljemo, da za vsako ceno ohrani mirno kri ter se izogiblje vsega, kar bi moglo še itak težki položaj le še poslabšati.

Žrtve avtobusne katastrofe pri Celju

Celje, 10. decembra.

Celje, vsa okolica in cela Savinjska dolina je danes pod globokim vtisom, ki ga je napravila strašna katastrofa, pri kateri je izgubilo svoje življenje dvanajst ljudi, ako Bog da, da jih ne bo še več.

Bati se je novih žrtev

Mlada učiteljica Potočnikova Matilda iz Griž se še vedno bori s smrtjo in je le malo upanja, da bi okrevala, nasprotno je vsak hip pričakovati

† Vdova ga. Otilija Dobelšek, stara 32 let, s svojima otročkoma (2 in 11 let), ki sta ostala siroti. (Deklica v beli obleki njena hčerka.)

njene smrti. Odkar so jo pripeljali v bolnišnico, leži še vedno z malimi izjemami, ko spoznava svojo okolico, v globoki nezavesti. Ima močno poškodbo na lobanji in najbrž ji je počila po mnenju zdravnikov kaka žila v možganih.

Šofer Bučar, ki je znan kot trezen in vesicen mož, je težje ranjen kakor se je prvotno domnevalo, ker mu je volan zlomil nekaj prsnih kosti. Tudi zanj se še ne ve, kako se bo končalo, ker se mu sproti boljša in zopet slabša.

† Ga. Frančiška Pristovšek iz Drašnje vasi.

Glede ostalih ranjencev upravičeno upamo, da bodo vsi ozdraveli, ako ne pride do kakih nepričakovanih komplikacij.

Danes so prihajali ves dan svojci in znanci nesrečnih žrtev, ki so obiskali ranjence, da bi se prepričali o njihovem stanju. Prav tako je mrtvašnica bolnišnice, cel dan polna sorodnikov in prijateljev tako tragično umrlih. Nepopisni prizori žalosti in obupa se dogajajo, da se ne more nihče vzdržati solz. Isti prizori se vidijo pri mrtvašnici na okoliškem pokopališču. Vse mesto žaluje za nesrečnimi žrtvami, z mnogih hiš vzhajajo črne zastave.

Včeraj še nismo mogli poročati imen dveh mrtvih žena, ker njih identiteta še ni bila ugotovljena. Poleg sedmih ponesrečenec, ki so ostali na kraju nesreče mrtvi, katerih imena smo javili včeraj, je umrla na licu mesta žena Kranjca Ivana iz Zalca, ki je delil z njo isto usodo, v bolnišnici pa je umrla še Otilija Dobelšek iz št. Pavla pri Preboldu, ki je izgubila pred komaj štirimisi meseči svojega moža in zapuščala dvoje nepreskrbljenih otrok v starosti 2 in 11 let.

Kdo je kriv?

Celje, 10. decembra.

V zvezi z avtobusno katastrofo je dobila vsa podružnica v Celju sledeči dopis: Pravkar sem kot bolnik slišal o strašni avtobusni nesreči v Medlogu pri Celju. Pred približno 1 in četrt letom sem bil priča nesreče, ki se je na ravno istem kraju pripetila, ko je namreč železniški vlak trčil v nek voz ter ga zdrobil. K sreči človeških žrtev ni bilo. Isti večer je bila pri okoliški občini, kamor spada omenjeni kraj, občinska seja, na kateri sem kot odbornik opozoril občinski odbor, naj občina, da ne bo nadaljnjih nesreč, zahteva od železniške uprave, da se mora narediti na tem močno frekventiranem kraju zapornica. Odbor je ta moj predlog soglasno sprejel, naredila se je vloga na železniško direkcijo v Ljubljani — a ostalo je vse pri starem — in ako se zopet ne bo nič naredilo od železniške uprave, bomo pač morali čakati nove nesreče. — F. Žuza, posestnik.

Izjava „Avtobusa mesta Celje“

Avtobus je odhajal redno ob 10.30 izpred kolodvora proti Vranskemu, ter je dne 9. t. m. odpeljal s približno 20 potniki. Vsed goste megle je bila vožnja počasna.

Avtobus je bil znamke Mercedes-Benz s 650 centimetrom dolžine in 3.700 kg teže ter opremljen z vsemi modernimi pripravami. Vodil ga je izkušen, popolnoma trezen in vseskozi zanesljiv šofer g. Bučar, ki vozi tudi progo Sv. Peter pod Sv. Gorami čez znani klanec »Srebrnik«. Vsed

† Gospod Ivan Kranj in njegova žena Ana iz Zalca. Bila sta mrtva na licu mesta.

meGLE, ki je bila že v mestu, je vozil šofer z gorečimi žarometi in dajal z hupo in rogom pogoste signale osobito od gostilne Samec dalje mimo Ropasove avtodelavnice proti križišču z železnico.

To križišče nudi sledečo situacijo: 10 korakov široko cesto prerežejo železniške tračnice posebno z ostrim kotom kakih 25 stopinj v dolžini 42 korakov tako, da dobimo nevarnostno cono ca 48 korakov.

Pre večerajšnji izredno gosti megli, ki pa se je začela nekoliko ob pol 12 nekoliko dvigati, ni bilo videti dalje, kakor 6 do 10 korakov v daljavo.

Priča Sešek Martin, ki je bil v avtobusu tik za šoferjem na levi strani in imel oči obrnjene v levo smer, je zagledal lokomotivo iz daljave kakih 6 metrov. Luči na lokomotivi niso gorele, signala priča ni slišala. Vse druge priče, ki so bile v neposredni bližini, izjavljajo, da železniškega signala niso slišale. Ako upoštevamo, da se je moral po ugotovljeni poznejši situaciji zgoditi sunek v avtobus v tretji četrtini nevarnostne cone, potem je jasno, da niti šofer niti kdo drugi potnikov ni mogel opaziti vlaka pred vsiropom v nevarnostno cono.

Težko ranjeni šofer g. Franc Bučar s svojo družinico

Druga neprizadeta priča, ki je bila ob času nesreče dvesto korakov od kraja nesreče, je izpovedala, da je slišala pogoste signale celjskega avtobusa in tudi se opazila svetlobo žarometov. Slišala je oster pisk lokomotive v istem hipu pa tudi že strašen udarec. Priča je takoj priletela na kraj nesreče. Zarometi raztrganega avtobusa so še goreli in motor še brnel.

Situacija je tam taka, da mora biti vsakomur jasno, da tudi, če bi bil šofer pred križiščem obstal in potem zopet motor pognal, ne bi bil mogel uiti nesreči. Ravno tako tudi brzina avtobusa, ki je vozil tam približno s 15 km na uro, je v tem slučaju postranskega pomena, ker bi bil povožen, če bi bil vozil s 5 km ali pa s 50 km, ker iz

daljave 6—7 m lokomotive ni mogel zagledati. Edino zapornice bi bile v tej situaciji preprečile nesrečo.

Preiskava bo pokazala, koliko manjših nesreč se je že na tem križišču zgodilo in kolike klicev po zatvornicah je bilo že v javnosti.

Cesta, na kateri se je to zgodilo, je ena najbolj prometnih v Sloveniji. Bodi tu omenjeno, da križa železnica v krogu od kolodvora do imenovanega križišča torej vse v prvi bližini mesta samesa 6 drugih precej prometnih cest, ki so vse brez zatvornic.

Celje, dne 10. decembra 1931.

Posavec s. r.

Slovenski delavci v hrvatskih šumah

Turopolje, šuma Poljanica.

V mesecu oktobru, ko se začnejo zbirati ptice selivke za polet v toplejše kraje, se zberejo tudi naši delavci za odhod na delo v hrvatske šume, kamor so hodili že naši predniki celo stoletje, samo da so oni hodili daleč dol na Madžarsko in Sedmograško, kamor pa je nam zdaj radi poveljne razmejitve zaprti. Po obsegu mala, toda gosto naseljena občina Loški potok nikakor ne more preživeti svojih stanovalec doma, zato si mora velika večina delavcev iskati kruha in zaslužka v drugih krajih. Vsako jesen jih odide nad tristo samo iz Potoške občine na prezimovanje po raznih krajih Hrvatske. Precej delavcev gre tudi z Gore, in drugih bližnjih občin, posebno veliko pa iz Gorskega kotarja. Vse hrvatske lesne industrijske družbe vedo za Loški potok in te kraje, kjer dobe za svoje delo dovolj krepkih in izurjenih delavcev, ki jih rabijo za sekanje svojih gozdov, ki se največ sekajo v zimski dobi. Navadno že v avgustu in septembru odpošljejo k nam svoje zastopnike, kjer si naberejo in zagotove delavcev, kolikor jih potrebujejo za svoje delo. V oktobru, ko so odprte šume, pa jih transportirajo na določena mesta na svoje stroške, kjer delajo navadno štiri do pet mesecev.

V zadnjih letih, ko se je lesna industrija širila in so bile plače razmeroma dobre, so zaslužili boljši delavci po štiri, pet do šest tisoč dinarjev, kar je zneslo na primer pri tristo delavcih iz Potoške občine že lepo vsoto, ki so jo spomladi prinesli domov in je ta denar že nekaj zalegal za domače potrebe. Zdaj pa, ko je lesna industrija tako zastala, so vsi trgovci jako omejitli, ali celo popolnoma ustavili svoje obrate, obenem pa tudi znižali plačo za več ko tretjino.

Letos je največ naših delavcev zaposlila firma

Slovenci v Zagrebu

Zagreb, 7. decembra.

Na Miklavžovo nedeljo, 6. decembra, smo imeli zagrebški rojak zopet radosten dan. Ob šestih zvečer smo imeli v dvorani »Djetičkog Doma« na Pejačevićevem trgu ustanovni občni zbor društva »Naš dom« za zavetišče deklet, ki služijo v Zagrebu. V prisotnosti 14 uglednih zagrebških rojakov. Dvorana je bila nabit polna. Poročilo predsednika pripravljalnega odbora so vsi prisotni z velikim zanimanjem poslušali in navdušeno odobraval. Na temelju potrjenih pravil, je bil sprejet soglasno sledeči odbor:

Duhovni vodja: Pater Gabrijel Čevc, konventualec, predsednik: dr. Jože Marjetič, zdravnik; podpredsednica Jerica Jančič, gospodinja; tajnica: Tončka Paj, gospodinja; blagajničarka: ga. Težakova, trgovčeva soproga; odbornice: dr. Marija Klemenc, zdravnica, ga. Vera Senoa, soproga vseučil. prof., ga. Katanec, soproga mesarskega obrtnika, Rozika Posteržin, Marija Prisljan in Pepca Slapanik; revizorji: Fr. Vizintin, načelnik SUZORA, dr. Janez Kozelj, jezuit. vodja Mar. družbe.

Ker nam je požitvovalnost članov tega odbora dobro poznana, upravičeno upamo, da bo »Naš Dom«, dekliško zavetišče, dobro uspevalo.

Isti dan je imelo HKAD »Domagoj« proslavo 25 letnice svojega obstanka. Na impozantni mati-

neji je častital društvu v imenu slovenskega starešinstva predsednik kluba Skas-a v Zagrebu.

Zvečer so »Dančarje« privedli brucovski izpit pri Kopinču, kjer je bilo prijetno kasno v noč. V soboto je privedla tudi »Narodna knjižnica in čitalnica« Miklavžovo večer, kamor je prišel Miklavž z vsem nebeskim in peklenjskim spremstvom.

Sv. Rok je pa tudi v deževnih in umazanih dneh poln. Čim večkrat greš v to cerkvico, tem bolj se ti dopade. Nekje je počil glas, da manjka vodstvu Rokovega bogoslužja liturgijskega duha. Priporočamo mu, da se sam kdaj udeleži naše pobožnosti in potem šele kritizira...

Tudi ljubljanski Tednik se zanima za naše versko, prosvetno in kulturno delovanje. Prav tako!

Boj za otroka

Ljubljana, 9. decembra.

Te dni se je odigrala na robu mesta in v nižinah človeške družbe napeta drama, v kateri se je oče boril za svojega otroka, ki mu ga je neka ženska ugrabila. 48 letna Elizabeta, potujoča godbenica, je prišla te dni po opravkih v naselbino v gramozni jami. Pred njo hišo je opazila 2 letno Dragico, hčerko delavca Ibrahima Hamziča. Tega otroka je imela Elizabeta pet mesecev v rejli, ker ga njegovi starši dolgo niso mogli preživljati sami. Ko je videla, da matere ni nikjer, je hitro pograbila otroka in ga odnesla.

Starši so takoj zvedeli za ugrabitev in so alarmirali vso naselbino. Prišel se je divji lov za žensko z otrokom. Vendar pa ju niso mogli najti, ker se je že mračilo. Oče Hamzič je s stražnikom odšel na stanovanje Elizabetinega moža. Tam pa Elizabete ni bilo. Hamzič je čakal do 4 jutraj na Elizabeto, kdaj se prikaže domov. Toda ni je dočkal. Zatekel se je na pomoč zopet k stražniku in ta je prisilil Elizabetinega moža, da je šel pokazati, kje njegova žena prenočuje.

Elizabeta je res prenočevala v neki hiši v bližini pokopališča Sv. Križa. Tam so jo tudi našli in pri njej otroka, ki ji ga je oče takoj odvzel in odnesel domov. Hamzič je izpovedal policiji, da Elizabeta ni ugrabila otroka morda zato, ker ga ima rada, temveč zato, da bi z otrokom v naročju beračila okoli ljudi in vzbujala kot nesrečna mati usmiljenje.

Fotomaterji!

Vse fotopotrebščine dobite v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

Ljubljana

Kaj bo danes

Drama: »Priljubljeni in prvo nadstropje«. Red B. Opera: Zapra.

Union, verandna dvorana: Prosvetni večer. — Predavanje msgr. V. Steške: »Plastični spomeniki Ljubljane«. Ob 20.

Kazina, združenje inženjerjev. Predava ing. J. Pavlin: »Določbe novega obrtnega zakona glede poslov pooblaščenih inženjerjev in arhitektov«. Ob 8 zvečer.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

Seja širšega odbora KA za stolno šupnijo drevi ob osmih v Jugoslovanski tiskarni.

Caritas in mladina je naslov predavanju, ki ga bo imel 15. decembra ob 20 v beli dvorani Uniona mariborski profesor g. dr. Ivan Bogovič. Predavanje je namenjeno predvsem za dijaštvo, ker je izredne važnosti, da pridobimo in vzgojimo osebo mladino za socialne vrline in karitativno udejstvovanje. Vabimo vse dijaštvo, dijaške Marijanske kongregacije, našo mlado žensko inteligenco in vse prijatelje karitativnega dela. Vstopnine ni. — Karitativna zveza v Ljubljani.

X. prosvetni večer, ki bo drevi ob 8 v verandni dvorani Uniona, velja plastični spomenikom v Ljubljani. Predavatelj msgr. Viktor Steska je brezdvoma eden najboljših poznavateljev kulturnih spomenikov Ljubljane in Slovenije. Gotovo bo mnogim Ljubljančanom, ki upoštevajo tudi umetnostni razvoj našega glavnega mesta, ustrezno s tem, da se nudi prilika spoznati plastične spomenike, njihovo zgodovino in njihovo umetnost v Ljubljani. Preradno se zgodi, da postanejo stvari katere srečavamo vsak dan tudi preveč vsakdanje, zato je primerno, da nas naši umetnostni zgodovinarji opozorijo na stvari, katere navadno oko prerado zgreši. Ker bo predavanje opremljeno tudi s številnimi skulpturnimi slikami, zato bodo brezdvoma posejstniki tega prosvetnega večera obogateni na izobrazbi in umu. Zato ljubitelji lepe Ljubljane na svadenje na nocojšnjem prosvetnem večeru.

Sto najrevnejših otrok bo obdaroval sveti Miklavž. Pekarna in slaščičarna Novotny nam je sporočila, da bo v nedeljo, 13. t. m., obdaroval sv. Miklavž sto najrevnejših otrok izpod 8. leta, ki niso dobili za Miklavža prav nobenega in niti najmanjšega darila. Otroci naj pridejo med 9 in 11 v slaščičarno Novotny na Gosposvetski cesti 2, kamor jim bo sv. Miklavž osebno prinesel darove v obliki peciva in drugih sladkarij.

Po daljšem presledku se vprizori jutri, dne 12. decembra v operi opereta »Mascota« v prenovljeni režiji g. Krefta. Prvi nastopi v tenorski vlogi princa Fritolinja g. Ivelja. V ostalih vlogah nastopijo: gospe Poličeva, gospa Španova, gg. Pevhe, Peček, Janko itd. Nastopi baletni zbor z na novo nastudiranimi točkami. Dirigira g. kapelnik Štritof.

Brezbriznost ali zaniknost? Pred tremi ali štirimi meseci so po desnem hodniku Reševje ceste od Tomanova hiše do Sv. Petra ceste, polagali kabel in pri tem asfaltni tlak pred hišami razkopali. Namesto, da bi dala mestna občina ta asfaltni trotoar zaceliti in v prejšnji stan spraviti, so pa delavci jarek samo zasuli. Tako je zdaj pred štirimi hišami še vedno razdrapan hodnik, kjer mora pasant paziti, da se ne spodkane in pade. Nad to zaniknostjo se že vsak škandalizira!

Nezazidanih parcel imamo v Ljubljani v Ljubljani v centru mesta in ob periferiji še okrog 600, a so ta stavbišča že tako draga — m² od 100 do 280 Din — da jih more le kak kapitalist ali industrijec kupiti; a marsikdo se je pa že pri odkupovanju sveta — skesal! Zato bodo, kakor vse kaže, mnoge ljubljanske prometne ceste še par let kazale vrzeli.

Kako se pride pчени do vina. Neki ljubljanski gostilničar je kupil nedavno od vinskega producenta blizu Ljutomerja par hektolitrov vina po dogovorjeni ceni 2.60 Din liter na kolodvor postavljen. Ko je kmetič vino naložil in peljal na kolodvor, se mu je pa med potjo pri vozu eno kolo strilo in se je radi tega pri vožnji do kolodvora za 2 uri zamudil. Tam ga je seveda že pričakoval gostilničar in se nad kmetom ves razkačen takole znesel: »Ker vas ni bilo z vinom 2 uri, imam škodo, zato vam zdaj vina ne plačam več po 2.60 Din, marveč samo po 1.30 liter. Če ne, pa vino nazaj peljate! — Da bi kmetu ne bilo treba peljati vina 3 ure daleč domu, je pustil rajši vino kupeu po 1.30 Din liter.

Postavite krmilne hišice za tiče! Mraz pri tiska, pticam pa hrane zmanjkuje, zato žival strada! Mestna občina skrbi za hrano pticam po svojih nasadih, a to še daleč ne zadostuje, zato naj pa tudi hišni gospodarji in drugi zasebniki postavijo krmilne hišice po vrtovih in dvoriščih ter natre-

sajo vanje hrano — vsakovrstno zrnje in druge primerne stvari.

Tujski promet v novembru. Izkaz tujecev, ki so prenočevali v 15 ljubljanskih hotelih in prenočiščih je naslednji: Iz Ljubljane jih je bilo 163, iz ostale Slovenije 1478, iz Zagreba 168, iz ostale Hrvatske 223, iz Belgrade 62, iz ostale države 357, Čehoslovakov je bilo 91, Rusi 4, Avstrijcev 351, Nemcev 178, Madjarov 24, iz Italije 212, iz ostale Evrope 71, iz Amerike 18, iz Afrike 2, iz Azije 3, skupno torej 3400. Zanimivo je, da je meseca novembra obiskalo Ljubljano tudi 11 pristnih Albancev. Po 1 dan je ostalo v Ljubljani 590 tujecev, po 2 do 8 dni 2381, po 8 do 14 dni 304, nad 14 dni 87, nad 3 tedne 29.

Ponesrečeni in poškodovanci. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela pet ponesrečenec: 32 letnega posestnikovega sina Jožeta Marna iz vasi Zeje 8 pri Kamniku je predvčerašnjim napadel na cesti pri Kamniku neki M. C. In ga z vilami tako zelo obdelal po hrbtu, da je moral Marn v bolnišnico. — Včeraj zjutraj se je v gozdu pone-

srečil 53 letni Mihael Cerar, posestnik z Martinje-ga hriba pri Logatcu. Sekal je les, pri tem padel in si zlomil desno roko. — Včeraj dopoldne je padel z motornega kolesa na Sv. Petra cesti 21 letni čevljarški pomočnik Rudolf Novak in se poškodoval na desni nogi. — V Koroški Bell se je včeraj ponesrečil 53 letni Robert Novak, pekovski pomočnik iz Koroške Bele 68. Padel je v delavnici in si poškodoval desno nogo. — 20 letni steklarski pomočnik Alojzij Doberšek iz Hrastnika 75 je po nesreči udaril po šipl in se močno ranil. Prerezal si je tudi žilo.

Tudi pod Golovcem ni boljše. Včeraj je »Slovenec« grajal nevzdržno stanje na Dolenjski cesti. Pa tudi na cesti, ki vodi pod Golovcem v Štepanjo vas ni boljše, prej še slabše. Ta cesta obstoji skoraj iz samih kotanj, da je kar čudno, če si ni še nihče zlomil noge. Na cesti je ponekod na debelo gramoza, toda ne drobnega, temveč debelega, da se mučijo ljudje in živina na njih, ponekod pa je cesta na debelo polna blata. Iz bližnjega grmovja pa sili vojevje na cesto in če bo šlo tako dalje, bo kmalu večjeje prerastlo cesto. Za to cesto res ne skrbi nihče, vendar je zadnji čas, da se kdo zanjo pobriga!

Pri Boheafkuk vsak petek sveže namočene polenovke.

Maribor

Inspekcija na državnem pravdnstvu. Včeraj je prišel v Maribor višji državni pravdnik ljubljanskega državnega pravdnstva dr. Mirko Grseli, da izvrši inspekcijo pri tukašnjem državnem pravdnstvu. V Mariboru ostane nekaj dni.

Karitativno delo katolčanov v Holandiji je naslov predavanju, katerega bo imela nocoj ob 8 zvečer odlična holandska karitativna delavka Gera van den Boggard v dvorani Zadrudne gospodarske banke. Po predavanju bo seja škofijskega sveta katol. akcije. Vabimo k predavanju vse, ki se zanimajo za karitativno delo, predvsem zastopnike katoliških društev in kat. akad. starešinstvo.

Katoliška omladina. Jutri, v soboto ob 20 se priredi znana igra »Radikalna kura«. Prijatelji pošene zabave dobrodošli.

Draginja in visoke najemnine bodo predmet govora na velikem javnem shodu v ponedeljek, 14. t. m. s pričetkom ob 20 v veliki unio-nski dvorani.

Za smučarje-začetnike. Slov. spornik klub Maraton priredi v času od 26. decembra do 3. januarja 1932 na krasnih terenih okrog Rimskega vrelca pod Urško goro začetniški smuški tečaj pod vodstvom priznanega strokovnjaka, absolventa berlinske visoke šole za telesno kulturo in sedanjega trenerja ljubljanske »Ilirije« g. Drago Ulaga. — Oskrba v pensijonu Rimski vrelca s prenočiščem dnevno Din 35.— (skupno ležišče) ali Din 40.— (ločena ležišča). Prijavnina za člane Din 30.—, za nečlane Din 80.—; prijave na klub (Aleksandrova cesta 6, I. nad.) se sprejemajo do 15. t. m. Tečaj bo brez dvoma zadovoljil tudi najbolj razvajene, kajti v pensijonu, ki je deloma preurejen, je vse hotelski komfort z lastno elektriko, plesna dvorana s klavirjem, dalje je tik pensijona razsvetljeno drsalistično, na razpolago so konji za ski-joring, v bližini je lepo sankališče itd. Smuški tereni so nad vse idealni in snežne razmere so okrog Božiča navadno zelo ugodne.

Poroke. Poročili so se v zadnjem času v Mariboru: Mlinarič Jožef, slikar in pleskar, Smetanova 32 in Alojzija Emerih, šivilja, Smetanova 32. — Sveneč Martin, delavec in Fišinger Marta, dekla, Koški 21. — Kolar Rupert, ključavničar d. ž., Delavska ulica 10 in Mesner Marija, tkalka, Jadranska ul. 21. — Fras Jožef, pleskar d. ž., Radvanje in Grogli Kristina, tov. delavka, Tržaška c. 82. — Bevc Jožef, čevlj. mojster, Taborska ul. 6 in Hojnik Marija, kuharica, Taborska ul. 11.

Smuška skakalnice se gradi. Z gradnjo smuške skakalnice so že pričeli; skakalnica bo prihodnji teden dogotovljena. Gradbena dela izvršuje tvrdka inž. Jelenc in Slajmer.

Majski brošči v decembru — dobra letina. Znani maratonski boksač in rokoborec Karl Fišer je našel včeraj dopoldne na travniku pri živinskem sejmu dva majska brošča, ki ju je prinesel pokazat v naše mariborsko uredništvo. Kmetje, ki so to videli, so takoj pojasnili, da se obeta dobra letina.

SSK Maraton. Plavalna sekcija. Danes trening za gospode v bazenu mestnega kopališča. Začetek točno ob trilettr na 19. Vsi člani!

Hudomušen dedec — tiskarski škrat. Po čudoviti premakniti vrstici in besed se je vrnila včeraj v naše poročilo o dijaškem prazniku nezadržljiva napaka; besedilo bi se imelo na dotičnem mestu pravilno glasi: gimnazijski ravnatelj dr. Josip Tominec in podravnatelj Franc Hrastelj.

O zimskem čaru Savinjskih planin. Julijskih Alp in Pohorja bo predaval g. Vlado Ci-

zelj v torek dne 15. t. m. ob 20. v Zadrudni gospodarski banki. Predavanje, ki ga priredi Zimskospornik osek SPD Maribor, bo spremljalo nad 130 krasnih diaprojektivov. S tem večerom bo zaključen ciklus predavanj o naših planinah, katere je priredila mariborska podružnica SPD.

Podporno društvo za revne učence v Mariboru se iskreno zahvaljuje vsem svojim dobrotnikom, zlasti vsem darovateljem peciva, kakor vsem, ki so prispevali za božični bazar. Zal se je poznala pri bazarju gospodarska kriza, kajti precej izdelkov ni našlo odjemalcev; tudi čajanka s pevskega, godalnimi in rajalnimi nastopi naše mladine ni našla primernega odziva. Živimo pač v dobi splošne krize, a baš zato se oglašajo le še več ubogih otrok, ki bi hoteli biti za Božič obuti in oblečeni.

Delo dobe pri mariborski borzi dela: 2 hlapca, 2 pastirja, 1 majar, 1 oženjeni hlapec, 2 čevljarja, 1 kovač, 1 kotlar, več vajencev mizarske, kolarske, kovaške, mesarske, slaščičarske in pekovske obrti, dalje 8 dekel, 2 gospodinji, 1 strojna pletilka, 1 hišna šivilja, 1 podnatakarica, 1 servirka, 1 plačilna natakarica, 5 kuharic, 1 sobarica, 7 služkinj za privatne hiše, 1 postrežnica, 1 šiviljska, 2 pletilski in 2 modistovski vajeniki.

Iz mariborskega gledališča. Ena izmed najboljših ruskih komedij je Gogoljeva satirična groteska »Zenit«. Najboljši dokaz za neno kvaliteto je dejstvo, da so jo slavni Hudožestveniki ponovno uprizorjali na svojih turnejah širom Evrope. Vsebinsko je ta komedija silno zabavna, značaj pa so izklesani z mojstersko roko, kar je tej komediji zagotovilo trajen uspeh na vseh odrih. Premijera bo v nedeljo, 13. t. m. ob 20 uri. Režira Hinko Tomašič.

Smetišče ob Dravi bo odpravljeno. Obrežje Drave na desnem bregu med mostom in mostiščem nekdanjega starega mostu se je razvilo v zadnjem času v pravo smetišče, na katerem je vse odlagalo najraznovrstnejše odpadke, da jih je potem Drava odnašala, kadar je narastla. Da ni bil radi te razvade pogled z mostu na breg posebno razveseljiv, je razumljivo. Sedaj pa bodo zgradili ob omenjenem bregu zaščitni zid, ki bo znatno izpremenil lice tega doslej zapuščenega mesta, posebno ko bo dobil na drugi strani mostu nadaljevanje v ograji Dravske promenadne poti. Dela na omenjeni poti zelo nagloma napredujejo ter so dospela že do bližine železniškega mostu. Za zgradbo zaščitnega zidu se je vršila včeraj tozadevna komisija.

Za vagon krompirja jih je opeharil. Anton Kolarič, 32 letni delavec iz Jančevcev pri Gor. Radgoni je nastopal letos v jeseni okrog Radencev kot trgovec ter nakupoval od kmetov krompir, katerega je pozabil plačati. Včeraj se je zagovarjal Kolarič v Mariboru pred sodnikom poedincem radi prevare. Obtožnica mu očita, da se je izdajal za trgovca, četudi je samo navaden delavec brez premoženja ter opeharil 7 kmetov okrog Radencev za skoro vagon krompirja v vrednosti 6500 Din. Krompir je prevzel ter prodal dalje, dabaviljem pa ni plačal ničesar, ker je denar porabil za druge stvari. Pred sodnikom se je zagovarjal, da je trgovec ter je imel najboljši namen plačati dobavljeni krompir, toda radi bančne zapore ni mogel dobiti posojila. Njegov zagovor pa je ovrglo pismo domače občine o glasu obtoženca, ki ga ne slika baš najlepše. Obtoženec je bil obsojen na šest mesecev strogega zopora in 600 dinarjev ter 3 letno izgubo častnih pravic.

»Pošten« hlapec. Pri trgovki Asti First-Tančič v Ivanjkovcih je služil od februarja do av-

Cenjena gospodinja — zapomnite si takole izgledajo pravi zavlički Dr. Oetkerja

Dr. A. Oetker-jev vanilinov sladkor

Dr. A. Oetker-jev pečilni prašek „Backin“

Ce hočete, da Vam v resnici kolači in pecivo bodo po želji, zahtevajte pri trgovcu Dr. Oetkerjev pečilni prašek „Backin“, kakor tudi Dr. Oetkerjev vanilinov sladkor in nadomestilo jajc „Bactamid“

Jamci za uspeh svetovna znamka »Dr. Oetker«, iznajditelj pečilnega praška. — Brezplačno receptno knjižice dobite pri Vašem trgovcu.

gusta letošnjega leta za hlapca 31 letni Avguštin Cajnko. Med tem časom je opazovala trgovka, da ji zmanjkujejo iz trgovine razni predmeti in tudi gotovina. Sumiti ni mogla nikogar, najmanj pa hlapca. Sele ko je zvedela, da imajo starši njenega hlapca, viničar Anton Majerič in njegova žena Matilda v hranilnici 11.000 Din vloženih. Posumila je, da bi bila ta vsota morda v zvezi s tatvinami v njeni trgovini ter prijavila svoj sum orožnikom. Od orožnikov izvršena preiskava je spravila na zatožno klop Avguštin Cajnko, njegovega očima Antona Majerič in mater Matildo, ki so se zagovarjali včeraj pred malim senatom v Mariboru. Pri preiskavi pri obtožencu so namreč našli orožniki, kakor navaja okrožnica, večjo vsoto denarja in blaga, ki je izviralo iz trgovine First-Tančič. Po zatrtjevanju trgovke trpi radi omenjenih tavin škodo do 50.000 Din. Cajnko je dejanje priznal, toda le deloma, ker izjavlja, da je v celoti ukradel 750 Din in nekaj žlic, drugega pa ničesar ukradel niti izročil svojim staršem. Razprava se je v svrhu zaslišanja novih prič preložila.

S prezaranimi žilami so našli včeraj popoldne pred stolnico okoli pol 17 23 letno Klaro P., ženo sluga. Prerezala si je z britvijo žilo na levi roki. V trenutku je bilo okrog nje vse polno ljudi. Prepeljali so jo v splošno bolnišnico. Vzrok poizkušene samoumora ni znan.

Izgubljeno — najdeno. Na policiji so bili oddani naslednji najdeni predmeti: žepni nož, mala denarnica in 3 Din drobiža, čepica, ročna torbica z belim robcem, mali zlati uhan, dvokolesna sesalca, ženska ročna torbica s 5 Din, denarnica s 43.40 Din, daljnogled, avtomat za čokolado, volnena otroška čepica, moški dežnik, mladi pes, blagajniški klinč, ženski dežnik, črna ročna torbica z vsebino 23.50 Din, kovček z vzorci, črn otroški dežnik, zlat poročni prstan, rjava listnica s 110 Din, ženska ročna torbica z rožnim vencem, ženska torbica z dvema robcema, moški šal in zlat obesek.

Nezgodna mestnega avtobusa. Mestni avtobes št. 1 je zadel včeraj pri povratku od kavarne Kralja Petra na Olavnem mestu nenavadna nezgoda. Prelomila se mu je zadnja os ter je odletelo zadnje kolo. Ker je vozil sofer v zmernem tempu, je nezgoda za potnike srečno iztekla. Invadlni avtobus so odpeljali v delavnico avtoprometa.

Staro grešnico Terezijo T. je spravila policija včeraj za nekaj časa zopet pod streho in sicer radi razgrajanja. Poleg tega beležijo na policiji 11 prijav, med temi dve manjši tatvini, od katerih je omebne vredna zadeva s kolešom vinskega veletrgovca G. Oniškega. Iz veže Zadrudne gospodarske banke mu je bilo ukradeno njegovo kolo, vredno celega jurja. Za tatom manjka vsaka sled.

Razpis službe

Kmetijsko društvo v Dobropoljah, r. z z o. z. razpisuje službo mesarja

Mesarski pomočniki z dovršeno pomočniško dobo, ki reflektirajo na to službo, naj se osebno ali pismenim potom obrnejo na društvenega načelnika, kjer izvedo pogoje o sprejemu v službo.

Kulturni obzornik

August Senoa

(ob 50 letnici smrti)

Na le, ker je predzadnjim decenijem 19. stoletja vtisnil svoj obraz, ki še do danes ni obledel in ker je vzbudil štab književnih ljudi, marveč tudi radi simpatij, ki jih je čutil do Slovencev, se moramo spomniti pidesetega leta smrti velikega hrvaškega šloveka — Avgusta Senoa.

Rodil se je 1838. leta v Zagrebu. V rojstnem mestu je dovršil gimnazijo in dva semestra pravne akademije; za tem ga je neslo v Prago, kjer je stopil v stik z vsemi vidnejšimi slovenskimi književniki. Že tu se je lotil pripovedne in domoljubne pesmi, ki je sicer oblikovno na visoki stopnji, vendar ne pravo polje njegovo. Zval ga je Dunaj, kjer je nastopal kot časnika pri »Glasnošci« in ostalih listih, a končno se je vrnil v rodno mesto. Tu se je povezal a turpoljsko plemkinjo Slavico (katere je zaslužil v »Turpoljskem topus«), ki mu je vsa pričakovanja izpolnila, vse bržkosti izbrisala in v otrocih neizmerno srečo dala... V Zagrebu je bil najprej dramaturg, kar je dalo lep odmev v njegovem delu (kritike, listki...), a končno svetnik v mestnem načelstvu, kjer je ostal do smrti (13. december 1881).

Avgust Senoa je eden od onih (Lisinski, Gaj, Novak, Strossmayer), ki niso bili hrvaške krvi, a so čutili in delali hrvaško in se oddolžili svoji novi domovini v najvišjem zmislju. Njegov smoter je bil, in bodri narod svoj v najbolj temnih dneh nemško-madžarskega pritiska. In prav s tem, da bi dokazal pravico samostojnosti Hrvatov iz zgodovine, je položil temelj zgodovinskemu romanu med Hrvat. Za vsako delo te vrste posebej je prekalil vse vire. Zagreb zlasti igra veliko vlogo v Senoahinih delih. »Zlatarjevo zlatov«, »Kmečka vojska«, »Čuvaj se senjske roke« — poznamo dobro, »Diogene« (borba rodoljubov XVIII. stoletja proti

vplivom nemško-madžarskim). »Kletva« (ki jo je dovršil E. Tomič, ob tem poslednjem delu je namreč Senoi arce zastalo), sami zgodovinski romani.

Senoa je prav za prav hrvaški predstavnik romantike, čeprav je živel areli realizma. To izraža posebej v risanju zgodovinskih oseb in toplih barv narave, vendar se ga dotakne tudi realizem: v svojih delih išče sodobno sliko življenja in šloveka. Od teh poslednjih so imena vredne povesti: »Projak Lukac«, »Vladimir«, »Prijan Lovro«, »Brankac«, »Dusi narodne straže«, »Karanfil« s pjesnikova grobca...

V dveh desetletjih je mogel pokazati množino stvaritev kakor veliki evropski pisatelji. In stopil je v vrsto največjih jugoslovanskih...

Kot dramaturg je ustvaril hrvaški feuilleton in gledališko kritiko trajne vrednosti, a kot borec proti narodnim krivicam — zgoščo satiro.

V njegovih romanih in povestih je temeljna ideja zmerom — plemenita kompozicija dejanja, dramatska napetost in rast, slikanje oseb in doba; opisovanje dogodkov in narave je mojstrsko, živo in resnično. Izredno je znal povezati resničnost s poetičnostjo. Življenjsko gledanje vedro, polno nade... Optimist v vsem zmislu. Le tak je mogel bodriti narod v težkih dneh.

Imel je izreden sponim; »Karanfil« s pjesnikova grobca je napisal dvajset let po doživljanju. In vendar: kakor da ga je včeraj pisal... Motiv je nosil leta, a ko je sedel k mizi, je izpisal do konca. Vpliv na sodobnike je imel ogromen. Vse je šlo po njegovi poti. Tudi preko vseh mej zapadnoevropskih držav so šla njegova dela...

Slovenec je imel rad. Dokazal je to v povesti »Karanfil«... ki mu jo je zbudil Prešernov grob. In v pesmi »Bohinjsko jezero«, kjer umira od lepote slovenske zemlje in kjer doživlja Boga: »Znam, da ljudska grud — danas malo mari, — tko sva-mirom mudro kreče, — tko li dijeli svjetlu sreče; — znam, za ovu čed znanu samo stari... — U nesreči samo zovéd Tvorca svoga, — jer, ah! sreča ne zna Boga...« Zlasti pa je odkril ljubezen do nas, ko je ob Bleiweisovem jubileju v Ljubljani govoril, da Sutila se mora posušiti, da ne bo več

meje, da se bo ljubezen točila iz zemlje v zemljo...

V duhu, ko bo vsa Hrvatska pokazala spoštovanje spomnu svojega velikega moža, spomnimo se ga tudi mi, njegovi najbližji bratje...

Lojze Goloblič.

KELLERMANN B.: POT BOGOV.

Po Indiji, Malem Tibetu in Siamu. Prevedel dr. V. Bohinec. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 1931. Str. 179, cena Din 90.

V zbirki »Kosmos«, ki jo izdaja Jugoslovanska knjigarna, je izšla pravkar tretja knjiga, to je prevod tretjega znamenitega Kellermannovega dela »Pot Bogov«, ki je vzbudil pred nekaj leti, ko je izšel, povsod toliko pozornosti. Orijent, zibelka vse šloveske kulture, je imel za vsakega zapadnjaka že od nekdanj posebno privlačno silo, njegovo mišljenje, šege, tamošnje pokrajine, ves način življenja pa nek tajmstven čar, zato ni čudno, če imajo vsi večji narodi že obsežne literature o Indiji, Tibetu, Perziji, Siamu itd. Le mi Slovenci smo daleč kaj takega popolnoma pogrešali, saj razen prilžnostnih člankov in dopisov naših ali tujih misijonarjev v raznih listih in kolekdarjih nimamo menda še prav ničesar. Jugoslovanska knjigarna nam je sedaj poklonila prvo tako večje delo in mirno lahko trdim, da je več kot posrečeno, kajti dala nam je morda najboljšo, kar je bilo zadnja leta o teh bajnih pokrajinah napisano Kellermannu je izredno blster opazovalec in izboren slikar. Ni predeval ogromnih pokrajinj v spalnih in jedilnih vozovih brzovlakov, temveč jih deloma prejalah s karavana-mi in prevozi na tisoče in tisoče kilometrov z avtomobili, se ustavljal v mestih in vaseh, v džunglah in samostanih, se razgovarjal s knezi in be-rarči, študiral tisočletne umetniške spomenike in današnje socialno življenje Orientalca, prisluškoval njegovim verskim utripom in političnim strem-ljenjem, zato je pa njegovo delo tudi tako polno življenja, njegove slike pa tako ostre, plastične in nazorne, da dobi tudi nelzobražen bralec izbrano sliko o narodih in deželah, ki jih popisuje. Šele iz tega dela bomo tudi razumeli veliko osvobodilno

gibanje današnje Indije, ki pretresa temelje angleškega imperija. Glede na vse to moramo biti založnici res hvaležni, da je položila na naš tako revni potopisni knjižni trg tako odlično delo, v tako gladkem prevodu, v tako brezbizni opremi in tako bogato ilustrirano. Knjigo bosta z največjim užikom prebirala izobražene in preprost kmet, zato jo vsakomur najtopleje priporočamo. Primerna je zlasti za božično darilo.

Josip Lavtizar: Bled in Briksen. Zgodovinska povest iz 17. stoletja, Ljubljana 1931. Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Ta ljubka zgodovinska povest, ki jo poznajo naši bravci, ker je izhajala pred nedavnim časom kot podlistek »Slovenca«, je sedaj izšla skupaj v knjigi in sicer v Samozaložbi pisatelja. »Lavitizar« je znan kot jako priljubljen ljudski pisatelj. Še z večjim zanimanjem, kakor so sledili povesti v »Slovenca«, bodo segli ljudje po celotnem delu, ker je povest domača, živahno pisana in se odigrava na naših slovenskih tleh. Dobrodošla bo zlasti našim knjižnicam. Dobi se pri pisatelju v Ratečah in v knjigarnah. Cena 12 Din. Tisk čeden in jasen, oprema lično broširana.

Fran Roš, Medved Rjavček. Povesti za mladino. Drugi izpremenjeni natis. Celje 1931. Tiskarna in založništvo brata Rode & Martincič. Naslovno stran in ilustracije narisal M. Modic v Celju. Str. 110. Cena 18 Din. Pričujoča zbirka Frana Roša obsega tri povesti: Medved Rjavček, Zeleneč in Zaklad v Hudi jami. Roš se nam tudi v tej zbirki kaže kot dober in vešč mladinski pisatelj. Njegove povesti so silno napeto in živahno pisane. Z velikim užikom bo mladina — pa tudi odrasli čitala o simpatičnem medvedku Rjavčku in njegovem prijateljstvu z Ivanom, o skopušnem Volaju in njegovi spreobrnitvi in o sirotkah Tomu in Pavli in njihovi čudoviti doživljaji. Rošove mladinske povesti so naravne z neprisiljeno vzgojno smerjo. Knjiga je vezana in primerna za knjižnice, darila — a vsem toplo priporočena.

Dnevna kronika

Koledar

Petek, 11. decembra: Damaz, papež; Hugolin.

Novi grobovi

† V Lakovici je umrl g. Gustav Vidic, višji revident drž. žel. v p. in posestnik. Pokopali ga bodo v soboto ob 10 dopoldne. Svetila mu večna luč. Zaluzojim naše iskreno sožalje.

† V Ljubljani je umrla gospa Marjeta Weiss, vdova poštnega poduradnika, v starosti 47 let. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne iz splošne bolnišnice v Ljubljani. Blagi pokojnici svetila večna luč. Zaluzojim naše iskreno sožalje!

† Pri Sv. Roku pri Sevnici je umrl g. Ivan Blažnik, posestnik in dolgoletni odbornik Hranilnice in posojilnice v Sevnici. Pokopali ga bodo v soboto ob 10 dopoldne. Blag mu spomin! Zaluzojim naše sožalje!

† Mihael Burkelc. V celjski javni bolnišnici je umrl obeprijatelj posestnik Miha Burkelc iz Kapljave pri St. Pavlu. Rajni Miha je bil vedno vedrega značaja, dasi ga je zadnji čas nezgodno mučila zavrata bolezen, kateri je končno tudi podlegel. Rajnik je bil izredno delaven mož ter se je svojočasno tudi mnogo udeleževal na društvenem polju in to vključ vestranski zaposlenosti na svojem posestvu. Posebno agilno in vztrajno se je pokojnik udeleževal pri domačem gasilnem društvu, katerega vodilni član in dobronik je bil do zadnjega. Kako je bil rajnik Burkelc vsled svojega izredno mirnega in dobrodušnega značaja obeprijatelj med vaščani, je pokazala krasna udeležba pri pogrebu. Vključ obširnemu mrazu se je zgrnila okrog njegove krste velika množica ljudi z domačim gasilnim društvom na čelu, da spremlja svojega priljubljenega vaščana na zadnji poti. Ob odprtem grobu mu je odpel v slovo St. Pavelski cerkveni pevski zbor v srce segajoče žalostinko. Vrlemo možu — vzor katoličanu trajen spomin!

Osebnosti

Pol stoletja cerkovnik. Mladosten in krepak slavil je dni pedesetletno izvrševanja cerkoniške službe pri farni cerkvi v Radečah g. Anton Levičnik. Pol stoletja je vsaki dan prvi po koncu, da z zvonjenjem ozani faranom, da je treba vstati, moliti in se podati na delo za vsakdanji kruh, akoravno mu preti skoro sedmi križ. Koliko jih je spremljal na zadnji poti, in kolikim je prisostvoval pri krstu je njegova tajna. Naš jubilat si je kljub letom ohranil mladeniško svežost in vedno dobro voljo. Vobče priljubljenemu cerkovniku, ki ima v svoji službi vzoren red, želimo, da bi nas še mnogo let budil z jutranjim zvonom pri čilem zdravju in zadovoljstvu.

Na meji ustreljen

M. Sobota, 9. decembra.

Brata Horvat iz Gorice sta na Madžarskem služila za natakarja. Pred nedavim sta prišla domov v neki zapuščinski zadevi. Ko sta vse uređila, sta se hotela vrniti na Madžarsko.

Potnih listov pa nista imela, radi tega sta hotela mejo prestopiti skrivaj. Meji sta se približala pri Prosenjakovcih. Nakana se jima ni posrečila. Obmejna straža ju je opazila. Granatir ju je pozval, naj obstaneta. Brata sta se ustrašila in sta začela bežati. Ker se tudi na ponovno vojakove pozive nista ustavila, je vojak sprožil. Eden od bratov se je zgrudil. Zadet je bil tako nesrečno, da je takoj nastopila smrt. O zadevi se je začela preiskava.

»Strašilo je pod oknom...«

Pod tem naslovom je bil dne 22. novembra 1931 v »Jugoslovanu« članek, kjer se po krivici obdoljuje družino Mandelj iz Šmartnega, metanja steklenic proti mojemu stanovanju.

Podpisani izjavljam, da jaz dotičnega članka nisem sam pisal, niti pisati dal, da vsebina resnici ne odgovarja in so Mandeljevi na celi stvari popolnoma nedolžni. V kolikor sem jih podpisani osebno žalil, sem jim dal vsestransko zadoščenje in se jim zahvaljujem, da so od tožbe odstopili. Ker je »Jugoslovan« prenehal, ne morem tega preklica tudi tam objaviti.

Vodišek Ivan, Šmartno pri Litiji.

Ostale vesti

— Občni zbor Pevske zveze se je vršil pretekli teden. Po pozdravu predsednika je podal najprej tajniško poročilo tajnik prof. M. Bajuk. Iz njegovega poročila se je razkrila izredna živahnost dela v tem letu. Došlih in odposlanih dopisov je bilo 2.747, kar pomeni okroglo po 9 pisem na dan. To izredno živahno delo se je moglo razviti le zato, ker ima Zveza lastno pisarno in so vsi spisal bili rešeni sproti, tako da so začutili zbori urejeno delo in so se zato izredno pridno obračali na odbor po navsete in pomoč. Blagajniško poročilo je izkazalo okroglo 104.000 Din prometa, in to zlasti vsled velikega koncerta v septembru in Sattnerjeve proslave v novembru. Zvezi se je posrečilo, da si je pomagala iz največjih težav in zaprek, ki so tlačile na le organizatorično delo, temveč tudi »Pevca«. Pevovodja prof. M. Bajuk je poročal o organizaciji okrožij, o koncertih okrožij in P. Z., ter o ustanovitvi zbora organizistov in pevovodij. Iz poročila se je pokazal ne le velik korak, naravnost skok naprej in navzgor. K temu sta pripomogla poleg pev. tečaja zlasti oba koncerta, ki sta prvi kol drugi krasno uspela. »Pevce« vrši svojo dolžnost po možnosti in je na prvi poti, dokaz temu je dejstvo, da so njegove pesmi, ko komaj izidejo, že na sporedih. To pa tudi zato, ker je že dosti zborov, ki imajo naročene priloge. Tudi so zbori letos razmeroma najbolj redno plačali članarino. Vse to kaže, da se stik med vodstvom in zbori zelo živahen. — Ko je bilo poročilo odbora odobreno in sta podala revizorja svoje poročilo, je bil z malimi izjemami izvoljen stari odbor, ki se je konstituiral sledeče: preds.: V. Lavrič, podpreds. Iv. Primožič, tajnik Božidar Bajuk, blagajnik Mirko Kunay, pevovodja, urednik in upravnik Marko Bajuk, odborniki: Viktor Cenčič, L. Hartman, Tone Lavrič, dr. Ploj, St. Premr in Ivan Zdešar. — Pri stajnostih je bilo storjenih nekaj važnih sklepov organizatoričnega pomena.

— Odstranjena dr. Krek in Slemšek. Iz Senovega pri Rajhenburgu pišejo: Čez celo profele nove ljudske in meščanske šole je bil sledeči napis z velikimi črkami: DR. JANEZ EV. KREK. »BOGU V ČAST, NARODU V KORIST.« DR. MARTIN SLOMSEK. Ta napis je sedaj odstranjen. To se je izvršilo na Marijin praznik dne 8. decembra 1931, ko je naleti delavec na visoki lestvi z

dletom v roki uničeval črke teh velikih imen, ki so bila napisana na hrano naše narodne prosvete. Ko so šli ljudje v cerkev in iz cerkve na ta najlepši Marijin praznik, so jim čudno zveneli na uho udarci kladiva po dletu, ki je »brisaloc« imena naših največjih slovenskih velikanov. Radi bi vedeli, če se je to zgodilo z vednostjo župana in predsednika kraj. šolskega odbora rudniškega zdravstva dr. Benedičiča ter tajnika šolskega odbora in šolskega upravitelja g. Franca Jakopa. — Krave po 300 Din. Na Miklavžev semenj v Murski Soboti je privrelo od vseh strani na tisoče ljudi. Živine je bilo mnogo, a cena jako nizka. Krave so se prodajale po 300 Din. Kmetom sta odsevala z obrazov žalost in obup.

— Pri prehlajenih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravnega »Franz-Josefa« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Grozna nesreča. Iz St. Vida pri Stični poročajo: Na praznik brezmadežnega spočetja Marije Device je šel iz župne cerkve proti svojemu domu v Podboštu Tomažič Anton, oženjen, star 57 let. Pot ga je peljala čez železniški tir pri postajališču St. Vid. Bilo je približno ob pol 10. Tovorni vlak je prišel iz Ljubljane in vozil proti Novemu mestu. Tomažič je zelo gluh, na eno oko tudi slep, z drugim pa slabo vidi. Zato ni slišal in ne videl vlaka. Stroj ga je vrgel na tla in Tomažič je padel pod vlak. Bil je takoj mrtev. Pokopali so ga v četrtki v St. Vidu. Pokojnik je bil reven kočar. Imel je enega sina, ki je star 13 let in mora že služiti. Tolažba za ženo je v tem, da je bil še zjutraj pri sv. obhajilu.

— Predpisi glede podaljšanih pogodb. AA. Davčni oddelek finančnega ministarstva je poslal finančnim direktorjem tole okrožnico: Po odredbah čl. 19 takšnega zakona je vsaka pogodba o podaljšanju pogodbe nova pogodba, ki jo je treba na novo taksirati. Zato je podaljšanje roka založnic nova pogodba o posojilu na podlagi teh založnic in je zato treba plačati za ta novi pravni posel, ki je podan s podaljšanjem roka v založnicah, novo takso. Davčni oddelek finančnega ministarstva je pozval vse finančne direktorje, naj o tem pojasnijo obveste vse zavode in banke, ki se pečajo z lombardi in druga podrejena oblastva.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 78 od 9. decembra t. l. je objavljen »Zakon o gradnji in razširitvi zdravstvenih ustanov«, dalje »Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o orožništvu«, »Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o zemljiških knjigah«, »Izprememba v dopolnitvi uredbe o cenah kruhu v »Zavis«, »Pravilnik za izvoz in za prevoz žveplene kisline v Bolgarsko, Madžarsko in Avstrijo«, »Pravilnik o uporabi svinčevega belila pri barvanju«, »Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o izvrševanju državne kontrole domačih in tujih proizvodov biološkega izvora«, »Izpremembe v pravilniku o policiji na Dunavu«, »Postopanje z blagom, poslanim po čl. 80. car. zak.«, »Razpisi: o uvoznem carinjenju bombaža za čiščenje strojev — o tari na blago, uvoženo v železnih posadah na povratek — o roku za vrnitev pogojno uvoženih vrč cementnih tovarn — k razpisu o potrdilih o izvozu blaga iz Poljske« in »Objave o izpopolnitvi banskega sveta«.

— Kadilci se pritožujejo! Vedno bolj pogosto so pritožbe, da dobivajo strgane cigarete in to posebno Zeta. Naprošamo monopolno upravo, da posveti temu malo pažnje in postreže kadilcem za njihov denar, kakor se spodobi.

— Požar in led. Pod tem naslovom smo v »Slovenec« z dne 5. decembra poročali o požaru Udovičeve domačije na Repčah pri Trebnjem. Prostovoljno gasilno društvo v Trebnjem nam sedaj poroča, da ima ravno v vasi Repče v šrambi in v stalni pripravljenosti veliko in malo ročno brigalno za slučaj požara v vasi in sosednjih naseljih, ki so radi hribovitega terena z veliko motorno brigalno nedostopni. Obe brigalni sta bili ob izbruhu požara takoj na mestu, delovali sta brezhibno in brez defekta ter rešili vas pred grozno nevarnostjo. Pozneje je prišla še četa trebanjskih gasilcev z aparati »Minimax« in šele nato sosednje društvo Ponikve.

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Kamnik

Pri »Titanu« ne bo redukcij. Pri zadnji občinski seji sem predlagal, da se dovoli primeren kredit za javno kuhinjo, oziroma za podporo brezposelnim. Poudaril sem, da tudi v našem kraju brezposelnost vidno narašča in da bo treba v tej zimi poskrbeti za te reveže. Pri tem sem opozoril, da je tukajšnja smodnišnica reducirala delo, čujejo se pa tudi govornice, da bo »Titan« d. d. Perovo podaljšal počitnice ob inventuri, oziroma celo reduciraj nekaj delavcev. Vodstvo tovarne »Titan« mi je sedaj ljubezno pojasnilo, da so bile moje informacije netočne, da ni nameravana nikakara redukcija delavstva in tudi ne podaljšanje vsakoletnih počitnic ob inventuri. Za ta pojasnila sem vodstvu tovarne zelo hvaležen, še bolj veselih jih pa bodo delavci tovarne in tukajšnji trgovci. Občinskemu odboru pa še vedno priporočam, da moj predlog upošteva. — Dr. Zvokelj.

Pevski koncert priredi delavsko pevsko društvo »Solidarnost« v nedeljo dne 13. decembra ob pol 8 zvečer v Kamniškem domu. Spored obsega 12 ponarodnih pesmi in je pričakovati precejšnje obiska, ker je zbor priljubljen zaradi svoje ubranosti.

Občinski proračun. Naš zadnji članek o proračunu je vzbudil mnogo pozornosti in zanimanja. Nestrno sedaj pričakujemo prihodnje občinske seje o proračunu in mnogo je ugibanja, kakšen bo izid. Dejstvo je, da bo res teško uravnovesiti možno nazadujoče dohodek z vedno večjimi izdatki. Poleg tega pa moramo misliti še na postavko, ki jo sedaj pogrešamo: vedno večja brezposelnost tira ljudi, v nemali meri domačine, v bedo in pomanjkanje. Dobrodela društva, posebno pa Dobrodela akcija sicer že pripravljajo podporo in pomoč, vendar pa vse to ne bo zadostovalo. Priskočiti bo morala tudi občina na pomoč, kar seveda zopet zahteva izdatke. S tem pa še ni rečeno, kakor se govori, da je neobhodno in da se morajo nekatere postavke dohodkov zvišati in smo tudi odločno proti temu ter za vsako res utemeljeno gospodarsko štednjo. Je pač seveda razlika med štednjo in štednjo.

Ustanovitev zadruge „Dom učiteljic“

Bivši odbor Društva učiteljic smatra za svojo dolžnost, da obvesti tovarišice o položaju društva, odnosno o nadaljnjih ukrepih. Ker pa »Učiteljski Tovariš« ni objavil našega zadnjega članka kljub urgenci, smo primorane, poslužiti se dnevnikov, da informiramo članice.

Ko je stopil v veljavo novi uradniški zakon, je dobilo Društvo učiteljic poziv, da prilagodi svoja pravila novim določbam. Društvo, ki itak ni imelo nikdar stanovskega značaja, ker je delovalo na izrazito kulturnem programu: uposobiti učiteljice, da kulturno dvignejo najširše plasti ženstva, se je preosnovalo v humanitarno (gospodarsko) društvo »Dom učiteljic«, z namenom zgraditi dom za učiteljice in vzdrževati prepotrebno zavetišče za gojenke meščanskih šol, katero že več let obstoja v okviru društva. Poudarjamo, da so bile vse članice organizirane v JUU, torej o kakem cepjenju ne more biti govora.

Po izjavah kompetentnih faktorjev je odbor ugodil zahtevam zakona in ker po 6. tednih ni prišel odklonilni odlok, nam je bil po izjavi odvetnika obstoj pravno priznan. Začele smo delati v smislu novih pravil.

Tedaj je prišla naenkrat od »Uč. Tov.« odklonitev priobčenja našega vabila k seji z izjavo, da po novem ur. zak. nimamo pravice do obstoja. Nato so sledili znani napadi v »Uč. Tov.«, ki so preočino kazali tendenco, naše društvo diskreditirati v obeh merodajnih faktorjev ter tovarišice zlasti s trditvijo, da se vmešavamo v stanovske zadeve, da smo torej paralelno stanovsko društvo. Pogrevali so neresnično trditve o naših intervencijah pri prosvetni oblasti. Tudi če bi društvo kdaj to storilo, se iz tega ne morejo izvajati konsekvence, saj se intervenciji poslužujejo najrazličnejše korporacije, a tudi privatne osebe, katerih si pa gg. »tovarišice« ne upajo napadati.

Ne bomo odgovarjale na očitke vodstva organizacije, ker nimajo resnične podlage, zlasti pa ker preveč prozorno kažejo tendenco. Pripominjamo samo, da se nad netovariškim postopanjem proti nam zgražajo celo lajki.

Ko smo poslate v »Uč. Tov.« obvestilo tovarišicam o odklonitvi, smo zaman čakale teden za tednom na objavo našega članka, ker smo v njem med drugim označile samo drobec resnice glede možnosti uveljavljanja v organizaciji z aluzijo na bivše članice Mladinske matice, ki so zapuščali odsek drug za drugim.

Ker je naše premoženje na podlagi oporoke pok. tov. G. Kolnikove namenjeno izključno domu za učiteljice, smo ustanovile zadruge »Dom učiteljic«. Ustanovni občni zbor je bil v nedeljo 6. decembra. Odbor je z maljnimi spremembami ostal prejšnji. Ko bodo potrjena pravila, jih bomo poslate vsem članicam s pristopnimi izjavami. Torej tovarišice na delo za naš dom!

Bivši odbor Društva učiteljic.

Celje

»Pevci, danes popoldne zapojejo žrtvam avtomobilske nesreče, nagrobnice. Vaja bo ob 2 popoldne v Narodnem domu. Pridite vsi, ako Vam je mogoče!« — Pevovodja.

»Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in okolice se vrši v torek, dne 15. t. m. od 8 do 12 dopoldne v posvetovalnici gremija trgovcev, Razlagova ul. 8. — Načelstvo gremija.

Ptuj

Uvoz mesa v Ptuj. Mestno načelstvo je glede uvoza mesa odredilo sledeče: Vsi oni, ki avajajo meso v območje mestne občine, se opozarjajo na sledeče zakonske predpise in uredbe: 1. Meso in mesni izdelki, ki se uvažajo v Ptuj, spadajo pod kontrolo mestnega mesoglednika. 2. Vsak posodni kos mesa mora biti žigosan in cela pošiljka opremljena s predpisano izkaznico od pristojnega živinodravstva. 3. Brez nadpregleda se ne sme meso prodajati niti pokloniti. 4. Vozovi, na katerih se uvažuje meso, morajo biti čisti; meso mora biti pokrito s čistim platnom. 5. Nadpregled mesa se vrši v mestni klavnici. Na to važno odredbo se opozarjajo posebno naši kmetje iz okolice, sicer bodo imeli pri uvozu nepravilke.

Kranj

Francoško predavanje. Krožek prijatelj Francije v Kranju bo priredil danes francoško predavanje. Predaval bo g. lektor Marc Vey o Julcau Romainsu. Predavanje se bo vršilo v gimnaziji točno ob 18. 15, ker se g. predavatelj vrne v Ljubljano že z večernim vlakom. — Hkrati obvešča Krožek svoje članstvo, da bo knjižnica odslej dostopna ob sredah od 18—19. Sprememba se je morala uvesti radi urnika Glasbene šole. — Odpadle ure I. in II. tečaja se bodo nadomestile v teku decembra in januarja. — Za mesec januar pripravila Krožek predavanje o kolonialni razstavi. Predaval bo ob skioptičnih slikah v slovenščini g. prof. Prezelj.

Novo mesto

Igra »Kar hočete«, katero so nameravali prirediti osmošolci drž. realne gimnazije v soboto dne 12. in v nedeljo dne 13. decembra v Prosvetnem domu, je radi nenadne smrti razrednika VIII. razreda profesorja Josipa Kovača, preložena za en teden pozneje in sicer na soboto, dne 19. in 20. decembra t. l.

Mesto vena na grob pokojnega profesorja g. Josipa Kovača je darovala Nabavljalna zadruga državnih nameštencev v Novem mestu tukajšnji Vincencijevi konferenci 200 Din.

Iz raznih krajev

Rečica ob Savinji. Reden pouk na tukajšnji kmetsko-nadaljevalni šoli se je dne 6. decembra zopet pričel. — Njiva, ki je namenjena za novo okrajno drevesnico, se je te dni globoko preorala. Tudi divjaki (nad 5000) so že prispejali. Tako se bo lahko spomladi takoj pričelo z delom. — Te dni je dobilo po pošti nad 200 davkoplačevalcev opomine (rdeče karte), ker so na zaostanku pri plačilu davkov. — Proračunska seja se je vršila zadnjo nedeljo. Proračun za leto 1932 znaša približno 99.000 Din.

Zagorje. Na praznik 8. decembra je praznovala tukajšnja Mar. družba 80 letnico obstoja. Ob tej priliki so bile za vsa dekleta iz župnije duhovne vaje. Na praznik pa je bila ob 3 popoldne slavnostna akademija s pestrim sporedom. — Za Miklavža je bilo tudi pri nas obdarovanih precejšnje število revnih otrok, ki se dobremu svetniku iskreno zahvaljujejo in ga prošijo, da jih tudi drugo leto ne pozabi.

Hašk : Ilirija

Z malo dobre volje se vse napravi. Videli smo zadnje nedelje, da vreme in slab teren nista vplivala na nogomet v taki meri, da se tekme ne bi mogle vršiti. Vse prireditve so bile za naše razmere dobro obiskane. Prijatelji nogometa se zavedajo, da morajo naši klubi igrati vso zimo, ako hočejo v prihoduji prvenstveni kampanji dobro zastopati slovenski nogomet. Toda samo z domačimi tekmami ne bodo zadovoljni naši »kibicci«. Igrati je treba tudi z nasprotniki, ki znajo več kot naši klubi.

V nedeljo pride moštvo, ki, kar se kulture nogometa tiče, v državi lahko največ pokažejo. To je Hašk, moštvo zagrebških akademikov. S Haškom ima naša Ilirija najožje stike. Se v predvojni dobi, ko se je naš nogomet pričel šele razvijati, je bil Hašk prvi učitelj. Te vezi so ostale do sedaj. Prav poseben pomen ima gotovo v ravno tej dobi nastop Haška. Po zadnjih nastopih Ilirije smo ugotovili, da belo-zeleni tako dobro že dolgo niso igrali. Manjka samo še tiste popolnosti, s katero se odlikujejo rutinirani igralci.

Prvi nasprotnik, v dobi ko gremo navzgor, bo torej našemu vrvaku Hašk, ki je bil tudi prvi učitelj naših nogometašev. Ze zato bo tekma zelo zanimiva. Skoro vsako leto je Hašk nastopil v prijateljskih tekmah. Letos so pa morali naši nogometaši s Haškom igrati prvenstvene tekme. Doživeli so občutljive poraze. Naj bo s temi porazi kar hoče, premagani smo bili z rezultati, ki dokazujejo, da naš nogomet še ni dosegel tiste stopnje, na kateri je danes zagrebški nogomet. Povdarimo, da samo rezultati iz tekem proti Hašku. Najtežje poraze je prizadejal našim klubom Hašk! In to moštvo pride v nedeljo v Ljubljano. S tem se nudi našim nogometašem prilika, da popravijo neugodne rezultate iz tekem za državno prvenstvo.

Obe moštvi sta v izvrstni formi in gojita lepo kombinacijsko igro. Prijatelji nogometa bodo videli nogomet, kakrsnega danes težko predvede še kako drugo moštvo. Radi tega gotovo nikomur ne bo žal, da je prišel k tekmi. Lep, dovršen nogomet bo vsakogar navdušil, obenem bo pa pomagal že sedaj zastopniku slovenskega nogometa, da bo prihoduje leto najuspešnejše zastopal naš nogomet v tekmovalju za državno prvenstvo. S tega »ališča je srečanje Ilirije in Haška še posebej važno.

Razne sportne vesti.

V Ljubljano je prišel zopet odlični nogometaš. Za jakšičem je prišel v našo sredo tudi dr. Ivkovič, da odsluži svojo vojaško dolžnost. Odličnemu državnemu reprezentantu želimo naj bi mu bilo bivanje med nami ugodno.

Ob priliki nogometnega turnirja se bo vršil v Belgradu tudi prvi kongres sportnih časnikaev balkanskih držav. Na kongresu se bodo obravnavala važna vprašanja.

JNZ bo izdala ob priliki turnirja za balkanski pokal posebne poštne znamke. Za turnir bodo zainteresirali s primernimi letaki. Skratka nogometni turnir balkanskih držav bo velika manifestacija za sportno idejo.

Za naš

naj se kupujejo naši domači proizvodi: prasek za pecivo, vanilin - sladkor, rumenilo in pudring praški znamke »ADRIA«

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 11. decembra: PRITILICJE IN PRVO NAB-STROPJE. Red B.

Sobota, 12. decembra: DVE NEVESTI. Red A.

OPERA

Začetek ob 20.

Petek, 11. decembra: Zaprtlo.

Sobota, 12. decembra: MASCOTA. Na korist udruženja gledaliških igralcev. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 11. decembra: Zaprtlo.

Sobota, 12. decembra ob 20: PTICAR. Ab. B. Nedelja, 13. decembra ob 15: ZEMLJA SMEHLJA. JA. — Ob 20: ZENITEV. Premijera.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 11. decembra: 11.30 Šolska ura: Značaj slovenske narodne pesni (gosp. Kramole). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.30 Cas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Gdč. Humekova: Gospodinja in sodobno stanovanje. — 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. — 19.30 Dr. Lojze Campa: Pravni koticček. — 20.15 Prenos iz Varšave. — 22.30 Cas, dnevne vesti.

Sobota, 12. decembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.30 Cas, plošče. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Viktor Pirnat: Zumberški uskoki. — 18.30 B. Hrovat: Amaterjem v predavarek. — 19.30 Gospa Orthaber: Angleščina. — 19.30 Prof. Namor: Spoznavanje blaga. — 20.30 Med Jugoslovani v Romuniji, predava gosp. V. Bučar. — 20.30 Romunski večer: Uvodno besedo govori g. nadsv. Fr. Govekar. Klavir solo, g. Lipovšek Marjan, violina solo, g. Pfeifer Leo. — 21.45 Salonski kvintet. Vmes poročila in časovna napoved.

Drugi programi

Sobota, 12. decembra.

Belgrad: 17.30 Popoldanski koncert. — 20.30 Narodne pesmi. — 20.30 Prenos iz Subotice, Sokolski koncert. — 22.40 Jazz. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17.30 Radio-orkester. — 20.30 Veseli večer. — 22.40 Plesna glasba. — Budapest: 12.05 Balalajke. — 17.45 Pianinski koncert. — 19.15 Odlomki iz oper. — 19.45 Violinski koncert. — 21.15 Ciganska glasba. — 23.45 Večerni koncert. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 19. Simfonični koncert. — 20.30 »Fortunijeva pesem«, opera. — Rim: 13.35 Radio-kvintet. — 21. Italijanska glasba. — Milan: 21. Pester večer. — 23. Plesna glasba. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. — 20. Veseli večer. — 0.30 Jazz. — Stuttgart: 20.15 Pester večer. — 22.40 Plesna glasba. — London: 20.30 Pester program. — 21.45 »Julij Cezar«, drama. — 23.35 Plesna glasba. — Berlin: 20.30 Operni prenos. — 21.30 Radio akademija. — 22.40 Nočni koncert. — Praga: 20. Koncert češke filharmonije. — 22.20 Moravska Ostrava. — Trst: 12.30 Plošče. — 17.35 Pestra glasba. — 21. Instrumentalni in vokalni koncert. — 22.25 Pestra glasba.

Pogled v leto 1932

Znani nemški jasnovidec Erick Jahn Hagnussen, ki vživa svetovni sloves, je te dni podal sledeče prerokovanje o l. 1932:

Leto 1932 bo leto izrednih preobratov. Nobeno leto po svetovni vojni ni prineslo toliko senzacij, kakor se jih bo zgodilo v tem važnem in zanimivem letu.

Najprej bomo nepričakovano doživeli velik dvig industrije, ki bo posledica občutnega

to je v prehodni dobi, bo pripravljala nove razmere politik iz sredine.

V Južni Ameriki bo prišlo do velikih nemirov, v Indiji pa bo izbruhnila zopet vztaja, obenem pa tudi glad. Pričakovati je tudi močnih potresnih katastrof.

Na vzhodu se bo razveljala vojna, ki bo pomenila največjo nevarnost za boljševizem.

V Evropi vojne ne bo, ker bo tudi Nemčija svoja pereča vprašanja reševala v sporazumu z ostalimi državami. Boljševizem bo v l. 1932 napravil svoj zadnji, obupni poizkus, da zavojuje svet. Se bo pa preje sam zrušil in napravil prostor drugemu političnemu in gospodarskemu sistemu. Gandhi bo zbolel. V Avstriji pride do puča. Na Madjarskem se pripravlja prehod k monarhiji. Nevarnost vojne se bo sicer zopet kakor težak oblak vlegla na Evropo in dogodki na vzhodu bodo ogrožali tudi Evropo. Toda nevarnost bo minula, na vzhodu pa bo Kitajska država popolnoma propadla. L. 1932 bo ono leto, o katerem bodo bodoči rodovi dejali: »Šele leta 1932. se je svetovna vojna končala!«

Nova polarna ekspedicija

Moskovski arktični zavod je izdelal načrt za novo polarno ekspedicijo z ledolomcem »Rusanov«.

Ta ekspedicija bo odšla iz Arhangelska v Vladivostok skozi severovzhodni prehod. — Ekspedicija se bo vozila mimo Severne zemlje proti Novosibirskim otokom, Wranglovemu otočju, Čukotskemu polotoku in odtod okoli Kamčatke v Vladivostok.

Naloga te ekspedicije je, da prouči problem prehrane narodov severne periferije Sibirije. Do sedaj so hrano za to prebivalstvo pošiljali preko Vladivostoka in Wranglovih otokov.

Istočasno pa bo ekspedicija izvrševala hidrološka, biološka in meteorološka preiskovanja. Zato bo imela s seboj vse aparate za znanstvena raziskavanja. — Računajo, da bo ekspedicija ostala na severu nad pol leta.

Otvoritvena seja ameriškega parlamenta. Pogled na skupščinsko dvorano; levo predsednik Hoover, desno demokratski poslanec John Garner-Texas, ki je bil izvoljen za predsednika skupščine. Texas je demokrat in je njegova izvolitev velikega političnega značaja, kajti po 12 letih se je demokratom prvič posrežilo doseči zmago v ameriški drž. zbornici.

Pol milijona Din plače

V naši javnosti se je že ponovno govorilo in pisalo, kako masne plače imajo v raznih naših podjetjih razni nemški židi in inozemski »strokovnjaki«, medtem ko naši ljudje stradajo brez službe ali pa garajo v istih podjetjih z istimi ali pa še boljimi strokovnimi usposobljenostmi in znanjem, hlapčevsko marljivostjo in poštenostjo in imajo zato nesramno nizke plače. Razprava, ki se je vršila te dni na Dunaju, dokazuje upravičenost teh pritožb nad visokimi plačami inozemcev, ki jih podjetja stalno zanikajo.

Inž. Alfred Eissler je bil svojčas zaposlen kot poslevodeči ravnatelj Bosanske lesne industrije. Ko se je ta tvrdka prelevila v delniško družbo »Krivaja«, je direktor Eissler odšel in pri dunajskem obrtnem sodišču vložil tožbo za zapadlo plačo dveh let v znesku en milijon dinarjev. Gospod ravnatelj Eissler je imel namreč letno 500.000 dinarjev, pol milijona plače. Obrtno sodišče je tožbi ugodilo,

Glavni tajnik fašistične stranke Giovanni Giuratti je moral odstopiti. Na njegovo mesto je imenovan Starace, ki je eden najbolj gorečih zagovornikov fašističnega sistema.

višje sodišče pa je sodbo razveljavilo, češ, da dunajsko obrtno sodišče ni pristojno, ker ima toženo podjetje svoj sedež v Jugoslaviji in ker take tožbe ne spadajo pod kompetenco obrtnih marveč navadnih sodišč. Kako bo pač ta tožba končala, nas preveč ne zanima. Priobčujemo to samo za potrdilo o resnici in ne o »bajki« o visokih plačah tujcev v naših podjetjih.

Prodiranje katoliških idej v protestantske kroge na otokih Tonga

V zadnjem parlamentarnem zasedanju kraljestva Tonga so obravnavali zakonski predlog, ki je skušal olajšati razporoko s tem, da bi se znižala taksa, ki jo je treba plačati pri procesu. Toda na predlog domačega protestantskega glavarja se je nasprotno taksa še zvišala na 200 šterlingov, kar praktično onemogoči razporoko domačinom, ki gotovo ne spravijo skupaj te vsote. »Protestant sem,« je rekel glavar, »pa se popolnoma strinjam s katoliško cerkvijo, ki pravi, da razporoko zabranjuje božja postava.« In večina, ki jo tvorijo protestanti, je pritrčila.

»Moji ženi je zdravnik prepovedal kuhati.«
»Ali je bolna?«
»Ona ne, ampak jaz.«

Prva odlikovanje spanske republike je poseljal sam predsednik vlade Azana svetovno znani plešalki La Argentina na odprtem odru.

Nemški kancler Brüning, vodja katoliškega centra, govori na radio. Govor, ki je vsled svoje odločnosti in tehtnosti vzbudil v vsej Evropi silno zanimanje, smo prinesli v večerašnji številki.

von Hindenburg

H. Brüning

Podpisa predsednika nemške republike maršala Hindenburga in kanclerja Brüninga, posneta po podpisih na najnovejših zasilnih odredbah.

pomanjkanja sirovin. Cene sirovin se bodo zelo dvignile, potem pa zopet padle. Kemija, optika in električna bodo imele dobro konjunkturo. Živila se bodo zopet podražila, denar bo postal bolj likviden in povpraševanje po blagu bo naraslo. V zvezi s kolonijami, ki jih bo dobila Nemčija v najem, se bo tudi pomorska plovba zvišala. Industrijske vrednote se bodo sploh dvigale, medtem ko bo papir padel. Celotna vrednost zlata bo padala in dragoceni kamni ter biseri bodo zelo izgubili na kurzu. V Angliji bo prišlo do gospodarske krize, ki je tudi nova vlada, katera bo posegla po drakoničnih sredstvih in uvedla zaščitne carine, ne bo mogla premagati. Zato bo prišlo tam do delavskih nemirov in bo življenje državnega poglavarja v nevarnosti.

Najbolj zanimivo pa bo, kar se bo godilo v Rusiji. Rusija bo postala velika odjemalka blaga, potem ko se bo izvršila tam sprememba političnega sistema, ne da bi prišel na krnilo monarhizem. Dokler se ta sprememba ne bo izvršila, bo denar v Rusiji zelo nesigurno političnega sistema, ne da bi prišel na krnilo monarhizem. Dokler se ta sprememba ne bo izvršila, bo denar v Rusiji zelo nesigurno političnega sistema, ne da bi prišel na krnilo monarhizem. Dokler se ta sprememba ne bo izvršila, bo denar v Rusiji zelo nesigurno političnega sistema, ne da bi prišel na krnilo monarhizem.

Inflacija nemške marke, kakor se mnogi boje, se ne bo zgodila. Kapital iz Nemčije ne bo zbežal. Po hudih krizah bosta Nemčija in Francija v l. 1932. začeli plodovito gospodarsko sodelovanje in se bo zato trgovina dvignila. V prvi polovici l. 1932 bo seveda prišlo med tema državama do ostrega spora, ki bo v zvezi s spremembo političnega kurza v obeh državah. Svet ne bo postal boljševiški, ampak nasprotno: nacionalistično-fašistovski. Nad Nemčijo bo zavladala močna pest, ki bo vprašanje brezposelnosti rešila tako, kakor je Aleksander z enim mahom rešil vprašanje gordijskega vozla. Predno se bo to zgodilo,

Zalostne posledice tihotapstva. Na holandsko-nemški meji se vrši tihotapstvo v največji meri. Vse mere, ki so jih doslej podvzeli, so bile brezuspešne. V zadnjem času so postopanje zelo poostriili in pri tej priliki so obmejne oblasti prišle na sled groznim zločinom. Najprvo so odkopali trupli dveh holandskih kmečkih fantov, ki so ju že dolgo pogrešali. Kmalu nato so v obmejnem gozdu odkrili še več takih skrivnostnih grobov, v katerih so bili pokopani umorjeni tihotapci. Dosedanja preiskava še ni mogla dognati, kdo in zakaj je storil te strašne zločine. Sumi se, da gre za medsebojna razračunavanja nemških in holandskih tihotapev.

Spanje in duševno delo

Splošno je razširjeno mišljenje, da potrebujejo ljudje, ki delajo z možgani, manj spanja od onih, ki delajo z rokami; izobraženi, inteligentni manj od neinteligentnih. Če bi to odgovarjalo stvarnosti, kako malo spanja bi pač potrebovali veliki duhovi, plodoviti pisatelji, pesniki, časniki in drugi?

To vprašanje si je zastavil časnikarski reporter in da bi si bil na jasnem, je z njim odšel k znamenitemu angleškemu pisatelju H. Wellsu.

sodobni pisatelj. On piše toliko, da mu je časninar kar naravnost postavil vprašanje: »Gospod Welles, ali vi sploh spite? — Da, koliko spanja potrebujete, če hočete biti čil in sposobni za delo?«

Odgovor pisatelja Wellsa je tak, da mora biti vse duševne delavce kar sram. On namreč spi izredno veliko in s tem blamira vse, ki delajo z glavo in možgani. Tudi ina izredno dobro spanje. Zleze v posteljo, prekine stik in že spi trdno. Spi mirno, brez vsakih težav ali nervoze, srce mirno deluje in tudi sanja ne. Nima torej v spanju prav nobene onih lastnosti, ki jih imajo vsi naši pesniki. Sploh pa živi Wells zelo čudno. Gre že pred polnočjo spat in šele v jutranjih urah ali po solnčnem vzhodu, kakor to drugod delajo veliki umetniki, pisatelji in pesniki.

Napoleon je nekoč dejal, da spi moški največ šest ur, ženska sedem in samo norec da potrebuje osem ur spanja. »Jaz pa sem popoln idiot,« je odgovoril Wells, »kajti potrebujem najmanj devet ur spanja.«

Pa ne samo ta odgovor še bolj preseneti njegovo iskreno priznanje, da mora spati tudi po kosilu. Pisatelj Wells si opoldne redno privoščil obilo kosilo, nato pa oddremlje pol urice, medtem ko drugod vsi pravi, priznani literati v tem času sedijo v kavarni in jim dostojanstvo ne dopušta, da bi jedli kaj drugega kakor dve jajci v čaši in pili črno kavo.

Nikdar v svojem življenju Wells ni trpel na tem, da bi ne mogel spati. Pred kakimi dvajsetimi leti se je res nekoč zbudil ob treh. Imel je težave z želodcem, ker je prejšnji večer preveč jedel. Popil je škodljivo lipovega čaja in dobro je bilo. Alkohola od takrat nikdar ne vživa.

»Ali hodite pogosto v gledališče, na zabave in ples?« je bilo zadnje vprašanje.

»V gledališče pač, posebno na predstave modernih ljubezenskih dram. Se med predstavo lahko tako prijetno spi.«

Na krmišču. Ko zapade velik sneg, napravijo v vsen vojam, dobro urejenih loviščih krmišča, kjer se v hudi zimi zbirajo jeleni in košute, srnje in srnjaki ter se brez strahu pred lovsko puško krmijo.

Dobrodelnost
se vselej nagradi!

Dobrodelnost
se vselej nagradi!

Z NAKUPOM

SREČKA ZA ZGRADBO KATEDRALE

Dobrodelnega društva sv. Vincencija v Beogradu boste dosegli z zelo

MAJHNO VLOGO -- NAJVEČJO MOŽNOST DOBITKA

(cela srečka 100 Din, polovica 50 Din,
četrtina 25 Din)

Srečke prodajajo:

vse kolekture, denarni zavodi, rimsko-katoliški župni uradi, cerkvene ustanove, dobrodelna društva itd.

Žrebanje 1. maja 1932

GLAVNA UPRAVA:

BEOGRAD: Ulica Jovana Ristića št. 20

PODRUŽNICA:

ZAGREB: Trg Kralja Aleksandra št. 8

GLAVNI DOBITEK: Pet milijonov dinarjev - NAJMANJŠI DOBITEK: Deset tisoč dinarjev

Skupna vsota dobitkov: Din 8.000.000

Brezposelnost narašča

OUZD v novembru

Odkar se je pojavilo na denarnem trgu ponanjkanje gotovine, je opažati rapidno napredovanje gospodarske krize. Stevilo zavarovanih delavcev je bilo manjše nego istega datuma lanskega leta:

15. avgusta za	2794 delavcev
1. septembra za	4591 >
15. septembra za	4669 >
1. oktobra za	5468 >
15. oktobra za	6821 >
1. novembra za	9119 >
15. novembra za	10577 >
1. decembra za	11023 >

Povprečno v novembru je bilo zavarovanih 87.704 (-10.196) delavcev.

Tudi za poostreitev gospodarske krize je značilno, da se mnogo bolj odpuščajo moški delavci nego ženske. Na eno odpuščeno žensko odpade že več kot 6 odpuščenih moških delavcev mesto ne-

kdanjih starih. Na vsako zavarovano žensko pa odpade samo dva zavarovana moška delavca.

Zdravstvene razmere so se pri moških znatno poslabšale (odstotek moških bolnikov je narastel za +0.06 na 2.12%), dočim so se pri ženskah precej zboljšale (odstotek ženskih bolnikov je padel za -0.32% na 2.56%).

Padec povprečne dnevne zavarovane mezde (katera odgovarja približno povprečnemu delavne- mu zaslužku) se je povečal za -0.86 Din t. l. za 3 1/2%. Faktično znižanje delavskih plač je pa še večje, ker podjetniki vedno pravilneje prijavljajo delavce v zavarovanje.

Celokupna dnevna zavarovana mezda je padla za 347.792 Din. To pomeni, da je delavstvo, zavarovano pri OUZD-u, izgubilo radi gospodarske krize, t. j. radi odpustov iz službe in radi krajšanja plač, dnevno blizu 400.000 Din ali mesečno ca. 10 milijonov na prejenkih. — Dohodki OUZD-a (bolniški prispevki) so se radi tega znižali za več kot 20.000 Din ali mesečno več kot pol milijona.

Sakser State Bank

Slovenec je prvi prinesel vest o ustavitvi plačil Sakser State Bank, ki je postala žrtev bančne krize v Ameriki. Banka je bila sicer osnovana že pred vojno, družba pa je postala leta 1921, leta 1923 pa je svoje poslovanje razširila na sprejemanje hranilnih vlog v letu 1923. Kapital banke je znašal 100.000 dolarjev, rezerve in čisti dobiček 75.000 dolarjev. Vlog pa ji je uspelo zbrati 1.275.000 dolarjev po stanju konec l. 1930. Ogromna večina teh vlog je prišla od Slovencev in pri njej so tudi mnogi naši rojaki v domovini imeli naloženega denarja.

Elektrifikacija savske banovine

Podpisan je zakon, ki daje koncesijo za elektrifikacijo savske banovine družbi: Udruženi rudnici i talionice, Zagreb. Družba mora zgraditi pri svojih prenosovnih električno centralo 6000 kilovoltov in investirati najmanj 120 milj. Din v petih letih. Nadalje mora v svojih prenosovnih zgraditi destilacijo premoga za 30 milj. Din. Pri družbi je udeležen francoski in belgijski kapital.

POJASNILO O UVOZU KOMPL. INSTALACIJ.

Belgrad, 10. dec. AA. V nedavni okrožnici finančnega ministristva je bilo rečeno, da k sestavinam kompletnih instalacij med drugim ne bo spadal material za napeljavno izolirane električne struje in električne razsvetljave. Zaradi točnega izvajanja te določbe je finančni minister poslal carinarinam tole pojasnilo:

Kot material za napeljavno izolirane električne razsvetljave, ki ne spada k sestavinam instalacij električnih central in transformatorskih postaj, je treba smatrati električne dovodnike in druge predmete za električne mreže in za razsvetljavo po ulicah in v hišah, v kolikor služijo dovajanju uporabne električne struje. Dovodna naprava (v zraku ali pod zemljo) za prenos struje visoke napetosti, ki je ni mogoče uporabiti od mesta, kjer se proizvaja, do transformatorskih postaj, kjer se izpremeni v strujo za uporabo, pa spada k sestavinam instalacij električnih central in transformatorskih postaj.

Jugoslovanske terjatve v Avstriji znašajo samo pri izvoznikih živine in perutnine 20 milj. šilingov, katerih pa zaradi avstrijskih deviznih odredb ni mogoče spremeniti v dinarje.

Tovarni promet. V mesecu oktobru t. l. je znašalo število natovorjenih vagonov na naših železnicah 170.587 (v septembru 161.150, v oktobru lani 174.043). V prvih 10 mesecih t. l. je bilo natovorjenih 1.347.760 vagonov v primeri s 1.311.788 vag. v prvih 10 mesecih lani.

Posojilo monopolski upravi. Kakor smo že svoječasno poročali, je Banque Franco-Serbe dala naši monopolski upravi kratkoročni kredit 100 milijonov frankov za odkup tobaka. Monopolska uprava je 30. novembra že prejela prvi pogojeni obrok v znesku 25 milj. frankov, kar je razvidno tudi iz izkaza Narodne banke za 30. november.

Ustavnino delo v rudniku Srebrenica. Kakor poročajo zagrebški listi iz Sarajeva, je družba American Smelting and Refining Co. prenehala s delom v rudniku Srebrenica ter odpovedala pogodbo z državo.

Potrdila o dobavni sposobnosti za državne licitacije. Tvrde, ki se udeležujejo ofertalnih licitacij za državne in samoupravne dobave, se opozarjajo na to, da je po razpisu D. R. št. 195.100 oddelka za državno računovodstvo in proračun v Belgradu z dne 16. novembra 1929 sicer dovoljeno izdajati pristojnim zbornicam potrdila z veljavnostjo za dobo treh mesecev, da pa ministristvo vojske in mornarice zahteva, da se predloži na licitacijah, vršečih se pri vojaških oblasteh tako potrdilo o dobavni sposobnosti, iz katerega mora biti med drugim razvidno, da se tvrdka bavi stalno s posli, ki so predmet licitacije in to baš tistih predmetov, ki so v konkretnem slučaju predmet licitacije t. j., da mora biti navedeno v potrdilu dotično blago, ki ga želi ofertant ponuditi na lotični licitaciji po kakovosti in količinah. Iz tega sledi, da se perma-nentna potrdila z veljavnostjo za dobo 3 mesecev pri vojaških upravah ne priznavajo.

Jadranska hotelirska zveza ima svoj 5. redni občni zbor 19. decembra v Dubrovniku v posvetovanju Trgovske in obrtne zbornice v Dubrovniku. Dne 20. decembra pa se vrši hotelirski dan hotelirjev iz vse države, kjer bodo med drugim razpravljali o organizacijskih pripravah za osnova-nje Jugoslovanske hotelirske zveze.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Straha Engelberta, pos. in usnarja na Mirni. Roka: 4. in 9. januarja 1932.

Likvidacija. Prva spodnještajerska stavbena družba z o. z. v Mariboru. Vpis v zadržni register. V zadržni register so bile vpisane tele pašniške in gozdne zadruge: Pošnik, Savica v Bobinju, Stranje, St. Jurij pri Grosupljem, Sv. Trojica nad Cerknico in Zerovnica pri Raketu.

Vpis v trgovinski register. Parna Žaga Ljubljana, Glavni kolodvor, d. z. o. z. (poslov. Pavlin Ernest, glavnic 10.000 Din), Slaščičarna Žužek, d. z. o. z., Skofja Loka (5000 Din, poslov. Z. Viktor).

Znižanje diskonta v Nemčiji. Reichsbank je znižal diskont od 8 na 7%, lombard pa od 10 na 8%.

Popravi! V večeršnjem »Slovenec« je bil pomotoma objavljen pravilnik o »testamentih«, pač pa gre za pravilnik o »taksametrih«.

Borza

Dne 10. decembra 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji Bruslja, Curiha in Prage neizpremenjeni. Nazadovol je le tečaj Amsterdama, dočim so bili drugi tečaji višji. Promet je bil srednji in je vse zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana. Amsterdam 2276.94—2283.78, Bruselj 784.96—787.32, Curih 1097.85—1101.15, London 181.51—189.01, Newyork kabel 5623.67—5640.67, Pariz 221.24—221.90, Praga 167.42—167.92, Trst 287.54—293.54.

Zagreb. Amsterdam 2276.94—2283.78, Bruselj 784.96—787.32, London 181.51—189.01, Milan 287.54—293.54, Newyork kabel 5645.67—5662.67, ček 5623.67—5640.67, Pariz 221.24—221.90, Praga 167.42—167.92, Curih 1097.85—1101.15.

Skupni promet brez kompenzacij 5.8 milj. Belgrad. Amsterdam 2276.94—2283.78, Bruselj 784.96—787.32, Curih 1097.85—1101.15, London 181.51—189.01, Newyork 5623.67—5640.67, Pariz 221.24—221.90, Praga 167.42—167.92, Trst 287.54—293.54.

Curih. Belgrad 9.06, Pariz 20.1550, London 17, Newyork 514.12, Bruselj 71.50, Milan 26.45, Madrid 42.50, Amsterdam 207.30, Berlin 121.25, Stockholm 93.50, Oslo 93, Kopenhagen 94, Sofija 3.72, Praga 15.22, Varšava 57.60, Atene 6.70, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05, Helsingfors 9.

Dinar notira na Dunaju: valuta 12.60.

Vrednostni papirji

Tendenco za državne papirje je bila slaba in so tečaji ponovno bili nižji, kar se je poznalo pri 7% inv. pos., škodi in dolarskih papirjih. Promet je bil manjši kot včeraj in je znašal na zagrebški borzi v vojni škodi 300 kom., in begl. obveznicah 150.000. Na belgrajski borzi je bil promet ta-le: vojna škoda 613 komadov, begluške obveznice 25.000, 7% Blerovo posojilo 5000 dol. in 7% posojilo Državne hipotekarne banke 1000 dol.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 66 bl., 7% Bler. pos. 54 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den. Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 65 bl., agrarji 30—32, vojna škoda ar. 258—262, kasa 258—262 (258), 12. 260—262 (262), 8% Bler. pos. ar. in kasa 64 bl., 7% Bler. pos. ar. in kasa 50—51.75, 6% begl. obv. 41.30—42 (42, 41.75, 41).

Belgrad. Narodna banka 4975—5050, 7% inv. pos. 62.50—64, agrarji 33 bl., vojna škoda 264 bl. (264), 6% begl. obv. zaklj. 42—43.25, 7% Bler. pos. zaklj. 51.50, 50.50, 7% pos. Drž. hip. banke z. 59.

Dunaj. Podon.-sav.-jadr. 104, Wiener Bankverein 12.60, Escompteges. 117, Aussiger Chemische 132, Mundus 105, Alpine 15.40, Trboveljska 32, Prager Eisen 232.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica dbč. 79 kg 2% 255 zaklj. dbč. 78 kg 2% 245 zaklj., koruza bač. gar. kval. 60—62.50, ban. gar. kval. 60—62, bač. dec., jan. 65—67.50, bač. sr. marec, april, maj 80—82.50, bač. sušena 75—78, sr. sušena 70—72, ban. sušena 70—72, sr. sušena okol. Sid 70—71. Ostalo neizpremenjeno. Tendenco neizpremenjena. Promet: 29% vag.

Budimpešta. Tendenco v rži prijazna, za ostalo slabša. Promet živahen. Pšenica marec 13.03—13.27, zaklj. 13.25—13.27, maj 13.97—14.03, zaklj. 14.10—14.12, rž marec 15.35—15.60, zaklj. 15.50—15.61, koruza maj 15.80—15.90, zaklj. 15.90—15.91.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica dec. 57.50, maj 61.375, julij 62.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 52.625, maj 54.375, julij 52.50, dec. 52, koruza marec 37.875, maj 39.75, julij 41.25, dec. 34.75, oves maj 25.25, julij 24.25, dec. 23.625, maj 42.25, julij 42.125.

Živina

Živinski sejem v Kranju 7. decembra. Deloma radi tega, ker kmetje na zimo itak prodajo odvisno živino, deloma pa zato, ker kljub nizki ceni v kranjskem precej živinorejskem okraju živina vseeno še predstavlja blago, ki se da prilčno vnovčiti, je bil dogon živine na večeršnjem sejmu nekoliko večji. Obenem se je tudi vršil zadnji letni sejem. Prignali so: 1 kobilu; 72 volov, cena pitani voli I. vrste 5 Din, II. vrste 4—4.50, III. vrste 3 Din za kg; 38 krav, cena 1.50, 2. 2.50 do 3 Din; 3 telice, cena 2.50, 3 do 3.50, 8 telet, cena 5—6 Din; 1 ovca in 82 prašičev, cena malim prašičkom za rejo okrog 100 Din za komad, pitam prašiči 4.50, 5, 6 do 7 Din za kg. Precejšnjo pozornost je vzbujala 274 kg težka svinja, last J. Kadveca iz Hrastja. Cenjena je bila 8.50 Din za kg. Izgleda, da je Hrastje zelo važen center prašičereje, ker so tu znani eksemplarji nenavadne teže in velikosti. V splošnem je bila vsa živina domačega izvora. Navedene cene živini v Kranju že nekaj časa drže in zdi se, da se bodo približno na tej višini ustale. Ker je cena v primeri z drugod le malo boljša, priženejo živino zelo od daleč. Na večeršnjem sejmu je bila skupina volov z Vrauskega. Tam je cena dobremu volu 2.50 Din za kg. Med kmečkim prebivalstvom pa je ravno vprašanje cen živine predmet živahnih razgovorov.

Št. Vid pri Stični

Na Otečem vrhu pri Pungartu je umrla 7. decembra Oven Marija (Ovničkova mati). Bila je že v 84. letu. Znana je bila kot pridna, razumna gospodinja, ki je svoja dva otroka lepo vzgojila. Veliko je darovala za razne cerkve. Pa tudi do revežev je bila darožljiva. — Bog ji bodi obilen plačnik!

Miklavževo smo imeli tudi v Št. Vidu. Prostor na dvorana prosvetnega Doma je bila v nedeljo 6. decembra nabito polna. Otroci so prišli, ne samo oni, ki hodijo v šolo v Št. Vidu, ampak tudi oni iz šol v Velikem Gabru in na Muljavi. Najprej je bila mala igrica, potem je pa nastopil Miklavž z obilnim spremljivom, Obdaril je 240 otrok. Okrog 40 jih je dobilo blaga za obleko, drugi so pa dobili sadje, pečivo in razne potrebščine.

MALI OGLASI

Vesaka drobna vrstica 1:30 Din ali vesaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 ltr. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamo! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Pouk

Camernikova šolerska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite pon!

Službodobne

Majer in majerica
oženjena, brez otrok in zanesljiva, lahko dobita službo pri Kendovi grajski upravi na Bledu.

Izurjeno prodajalko
ali natakario za vino in delikateso, iščem takoj. Meti mora nekaj kavcije. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.485.

Pridna dekleta
rabi posredovalnica Mrak Ljubljana.

Službeiskvejo

Dekle
pridno in zanesljivo srednje starosti, želi službo za vsa hišna dela pri dobri krščanski družini. Nastopiti takoj ali s 1. januarjem. Ponudbe poslati na podružnico »Sloven.« Jesenice pod zn. »Pridno dekle« št. 14.462.

Učitelj, abiturijentka
išče službo kot vzgojiteljica pri otrocih in jih hoče tudi pripravljati za pouk. Plača postranska stvar. Naslov v upravi »Sloven.« pod št. 14.481.

Sirite »Slovenca!«

Stanovanja

Stanovanje
3 sob, 1 soba primerna za lokal, se odda v najem. Javornik št. 153, pri g. Kunstelj.

Stanovanje
družinsko, 2 sobi s pritliklinami se išče za kratko dobo in takojšnjo vselitev. Naslov pove upr. »Sloven.« pod št. 14.465.

Vnajem

Gostilna
v Ljubljani se takoj odda. Dopise na upravo »Slovenca« pod št. 14.438.

Posestva

Prodajam
veliko enonadstropno, še ne dodelano hišo s šestimi stanovanji - po ugodni ceni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 14.436.

Glasba

Glasovir
(Stuzliigel), dobro ohranjen se kupi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Glasovir« št. 14.472.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Prodajmo

Puhasto perje
čisto, čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC - Zagreb, Hlica 82. Kemična čistilnica peria

Apneni prah
za gojenje pošilja v vagonih rinfuza Mirko Weinberger, apnenica, Zagorje ob Savi.

Namizna jabolka
raznovrstna, v zalogi. - Ekonom, Kolodvorska 7.

Pletilni stroj
št. 8, 50 dolg, skoraj nov, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.484.

Kupujte le najboljše domače čevlje

Tovarna Tržič
Prodajalna: Ljubljana Sv. Petra cesta 20

Obri

Šival. in pletil. stroje
popravlja in renovira Emil Klobčaver, specialni mehanik. Ljubljana, Sv. Petra cesta 17.

Tvrđka A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24. radi najceneje vse vrste pletilne moko in druge mlevske izdelke

Sveže in suhe gobe
kupujem stalno vsako množino. Zahtevajte popisala.

Namizna jabolka

prvo vrstna, razpošiljam po najnižji ceni. - Peter Setina Radeče - Zidani most.

Aloiz Grebenc

nakup in prodaja vreč Ljubljana Dunajska cesta št. 36

Nogavice

rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri KARL PHELOG LJUBLJANA, Zidovska ulica in Stari trg

Plašče

za zdravnike, laborante, brivce itd., jopiče za natakarje, peke, mesarje, kuharje in sorodne obrti izdeluje po meri najboljše C. J. Hamann, Ljubljana. Mestni trg 8.

Božični popust!

Naročite z navadno dopisnico pri tvrdki P. J. Klefiš, Jagodina, Moravska banovina božični paket, ki zasuđurano vsebuje netto 4 kg naj-finejših delikatesnih proizvodov (madjarska salama, milanska salama, ovita šunka, mortadela in jetrna pašteta) v efektivni vrednosti Din 151.—, a sedaj za reklamno ceno **Din 136.50**

s povzetjem in plačano poštnino franko mesto stanovanja. Naročila za katoliški božič se sprejemajo najdalje do 17. decembra, a za pravoslavni božič najdalje do 30. decembra.

+

Potrti od neizmerne žalosti naznanjamo, da je naš pre-dobri soprog oziroma oče in stari oče, gospod

Gustav Vidic

višji revident drž. žel. v pok. in posestnik

po daljši bolezn, danes v četrtak dopoldne, previden s sveto-tajstvi mirno izdihnil.

Pogreb dragęga pokojnika se bo vršil v soboto, dne 12. decem-bra ob 10 dopoldne, iz domaęe hiše v Lukovici na poko-pališęe pri brdski cerkvi.

Lukovica, dne 10. decembra 1931.

VERA VIDIC, soproga. GUSTAV VIDIC, sin. VIDA VIDIC in MARIJA por. TURK, hęeri, in vse ostalo sorodstvo.

Hranilnica in posojilnica v Sevnici javlja tužno vest, da je njen dolgoletni odbornik, gospod

Ivan Blaznik

posestnik pri Sv. Roku pri Sevnici

po dolgi in muęni bolezn, danes zjutraj mirno v Go-spodu zaspal.

Pogreb dragęga pokojnika bo v soboto 12. de-cembra ob 10 dopoldne.

Sevnica, 10. decembra 1931.

Odbor.

Zahvala

Za premoęne dokaze iskrenęga soęutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob prerani izgubi našęga nadvse ljubljeneęa soproga, oęeta, stareęa oęeta, brata, strica, tasta in svaka, gospoda

Jože Strleta

trgovca in posestnika

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom vsem naj-topleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni ěč. duhovščini, ěč. sestram usmiljenkam ter konęno vsem prijateljem in znancem, ki so blaęega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1931.

GLOBOKO ŽALUJOĆI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala

Za izraze iskrenęga soęustvovanja ob izgubi našęga predrageęa pokojnika, gospoda

Jožefa Mraka

trgovca

se tem potom najprisręneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni ěč. zdrav-nikom primariju dr. Jenku in dr. Merćunu za požrtvovalno zdravljenje rajneęega ter g. župniku patru dr. Angeliku Tomincu za tolažilne obiske tekom teęke, dolgo-trajne bolezni. Hvala tudi vsem darovalcem krasneęa cvetja ter prijateljem in znancem, ki so blaęega pokojnika spremili k veęnemu poćitku.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1931.

ANTONIJA JESE-MRAK, MARIJA POLLAK, in ostali sorodniki.

Zahvala

Za izraze iskrenęga soęustvovanja ob izgubi našęga predrageęa pokojnika, gospoda

Jožefa Mraka

trgovca

se tem potom najprisręneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni ěč. zdrav-nikom primariju dr. Jenku in dr. Merćunu za požrtvovalno zdravljenje rajneęega ter g. župniku patru dr. Angeliku Tomincu za tolažilne obiske tekom teęke, dolgo-trajne bolezni. Hvala tudi vsem darovalcem krasneęa cvetja ter prijateljem in znancem, ki so blaęega pokojnika spremili k veęnemu poćitku.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1931.

ANTONIJA JESE-MRAK, MARIJA POLLAK, in ostali sorodniki.

Zahvala

Za premoęne dokaze iskrenęga soęutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob prerani izgubi našęga nadvse ljubljeneęa soproga, oęeta, stareęa oęeta, brata, strica, tasta in svaka, gospoda

Jože Strleta

trgovca in posestnika

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom vsem naj-topleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni ěč. duhovščini, ěč. sestram usmiljenkam ter konęno vsem prijateljem in znancem, ki so blaęega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1931.

GLOBOKO ŽALUJOĆI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Dr. Joža Lovrenĉiĉ:

Ānali izumręega naroda

Roman iz drugeęa stoletja pr. Kr.

»Uboęi Katmel,« je soęustvovala Ena, »pozabi na vse teęko in bridko, ki si ga preстал, in upaj, da ti v naši zemlji vzide solnce lepših dni, ko se Heso naveliĉa krvi in bodo morali Rimljani mirovati.«

»Belen te sliši in usliši, prejasna kraljica!« je bil Katmel hvaležen in gledal za njo, ki je vstala in odšla v dvorec, da pogleda, kako ravnajo družice z Dardanom. Niĉ veĉ ni mislil na rane in boleĉine, niĉ oĉakoval, da bi mu oĉas !paxaxo bi bi od 'paxaxo ju oĉak spokojeno iz veselo, kakor je bil vesel in solnĉen dan, zaobjet v neskonĉno sinjino neba in v mlado zelen, polno sv.žih sokov in bobotne rasti. Eno samo željo je imel: služiti kraljici, ki mu je tako dobra in naklonjena...

Potekal je dan, ki bi Katmel želel, da bi trajal veĉno, zakaj preživel ga je v družbi kraljice in njenih družic ob malem Dardanu: pesem in raj in vesela beseda in smeh, vse se je vrstilo in je bilo, kakor bi stoprav s tem dnem dahnila pomlad vse svoje cve-teĉe in dehteĉe življenje v Silikansko gradišĉe, ki je bilo sicer tako žalostno, prazno in pusto.

Tudi družice so to ĉutile.

Ko je pod veĉer prišla Kara, da pregleda Kat-melu rane in mu jih preveže, ter je opravila svoj posel, so jo obkolile in prosile, naj jim pove, ĉe bo še kdaj tako lepo in veselo kakor ta dan, ko se je vrnila med nje kraljica Ena.

»Upajte, ki ste mlade, a radovedne ne bodite!« jim je odgovorila, se nasmehnila in odšla.

XI.

Marcus Claudius Marcellus ni imel po strahovitem porazu, ki ga je doživljal v Karusdijskem lesu, veĉ obstanka v Akvileji. Legija, ki se ni bila udele-žila boja, je silila vsa ogorĉena k mašĉevalnemu po-hodu, oni, ki so ušli groznemu pokolju in se sreĉno vrnili v tabor, so pa bili proti vsakemu poizkusu, da bi izzivali Istre.

»Ali ste še legionarji, vredni tega imena?«

»Pozajĉili ste se!«

»Kdaj je še rimski legionar obupal in klonil pred barbari?«

»Ali so nas zato poslali na mejo dręave, da bi pokazali, kako nas je strah mejašev, ali zato, da jih ustrahujemo?«

»Vrnite se, vrnite v Romo in povejte, da je na severu rod, ki ga rimsko orožje ne zmore, dokler ima take legionarje!«

Stari triarji so poslušali jedki porog in psmeĉ, a ko jim je bilo vsega le preveĉ in so videli, da se mlajši ne upajo postaviti po robu prešernim tovari-šem iz druge legije, so jih zaĉeli zavraĉati oni, ki so se postavljali, da se niso strašili pred samim Hani-balom in da so oteli Romo sovraęnika, s katerim se Istri ne morejo primerjati, dasi so silni in bojeviti, kar bodo skušili prej ali slej vsi, ko se poprimejo z njimi in jih mine objestna prešernost in veselje, za-bavljati drugim, katere je zadnji spopad izmodril in vedo, da je previdnost bolja nego vihrava nepoĉa-kanost.

Zaman so triarji zavraĉali bojaželjne legionarje. Pomirili so se šele, ko se je izpred pretorija oglasila troblja, kar je bilo znamenje, naj se zbere vojska, da ji bo poveljnĉik govoril. Manipuli, kohorte, turme —

vse edinice so se zgrinjale iz svojih prostorov na trg ob gromi in tribuni, na katero se je povzpel Marcus Claudius Marcellus.

»Vojaki,« je spregovoril, ko je bila vojska zbrana pred njim in tiho ĉakala, kaj ji pove, »slišal sem, kako vas boli poraz, v katerem so izkraveli vaši drugi, hrabro se boreĉ, da bi rešili slavo rimskeęa orožja. Slišal sem, kako teęko ĉakate, da bi vas vodil v nov boj, v katerem bi se mašĉevali za teęko izgubo in oprali meĉe v krvi sovraęnikov. Hvalim vas, vojaki, za vaš pogum in voĉim vam, da bi pod novim konzulom zmagovalno prodirali v sovraęno ozemlje, kamor vas jaz ne popeljem veĉ. Dvakrat sem poizkusil, dvakrat nam je bila bojna sreĉa sovraęna. Kdor jo hoĉe zdaj v tretje izzivati, dobro, prepustim mu poveljstvo, dok-ler ne pride iz Galije konzul Aulus Manlius Vulso.«

Prenehal je in gledal po vojski, v kateri je prita-jeno zašumelo, zakaj nihĉe ni priĉakoval, da bi Mar-cellus odložil poveljstvo, preden bi prišel konzul.

»Ali ga ni, ki bi se upal, ko so legionarji tako željni boja in mašĉevanja?« je vprašal Marcellus ĉez trenutek, na kar je sledil nestrpen molk, poln priĉako-vanja, dreganja in spogledovanja.

»Jaz poizkusim!« se je oglasil bivši konzul in iz-kljuĉeni tribun Lucius Quinctius Flaminius, ki mu ni veĉ godil kvestorski posel v taborišĉu, ker je moral doslej samo izdajati in prazniti zaloge, ko ni bilo plena od nikoder, kar ga je — bivšega vojskovodjo — jezilo.

»Dobro, Lucij Kvinĉij!« je dejal pretor. »ĉe ti bo sreĉa mila, bom prvi, ki ti bom ĉestital, in besedo ti zastavim, da se vrneš v senat!« je še zaklical in stopil z odra.

»Ave, Quincti, ave!«

»In barbaros, in barbaros!«

»Moveamus! Progrediamur!«